

Sallan tiedotuslehti 2-2007

www.kotosalla.kuolajarvi.fi

Tervetuloa viettämään Sallapäivää 19.7.2007 ja juhlimaan Sallan 150-vuotistaivalta!

Salla 150v. juhluvuoden pääjuhlaa vietetään Sallapäivänä.

Tuona päivänä Sallan kunta kutsuu ihmiset niin läheltä kuin kaukaa juhlistamaan syntymäpäivää. Perinteisen toritapahtuman lisäksi, ohjelmassa julkistetaan Salla 150v. juhluvuoden kunniaksi järjestetyn kilpailun voittajat ja esitetään voittanut musiikkikappale. Toritapahtuman esiintyjäkaarti on suurimmaksi osaksi paikallista osaamista, mukana on myös Saarenmaalta tanssiesityksiä.

Tapahtumaan kutsutaan erikseen vip-vieraita, joita ei paljasteta ennakkoon. Sallapäivien juhlapuhujana on Maakunta-arkiston entinen johtaja, fil.tri h.c. Samuli Onnela. Sallapäivä huipentuu hauskaan Kekkonen Vika - näytelmän ensi-iltaan, jota paikalliset ihmiset ovat työstäneet vuoden ajan. Näytelmän jälkeen pidetään kaikenkansan boolitilaisuus ja skoolataan juhluvuoden kunniaksi.

Lapsia ei ole unohdettu Sallapäivä-ohjelman osalta, vaan heille on tiedossa Teatteri Mukamaksen esitys "Paksu ja ystävät maailmalla" sekä nuorten makuun jamittelevat pop-rock leiriläiset ja urheilua katukoriksen parissa!

SALLAN 33. MUSIIKKILEIRI 13.-20.7.2007 LOMAKODILLA

Ihanaa, kesä, kärpäset ja musiikkileiri lähestyy ja nähdään leirikavereita ja tutustutaan taas uusiin ystäviin. Luvassa hauskanpitoa yhdessä ja tietysti mukavia oppitunteja leppoisien opettajien parissa.

Tänä vuonna opettajakaartiin kuuluu: piano; Teemu Ikonen, kitara; Antti Raekallio; Rummut ja bändiohjaus; Niklas Ahlsved, laulu ja bändiohjaus; Jenni Ahlsved, basso ja bändiohjaus; Jussi Koskinen sekä toista kertaa leirillä nyky- ja jazztanssi; Kaisa Lamminpää-Raekallio.

Musiikkileiri pidetään lomakodilla ja leirillä on majoitus sekä ateriointimahdollisuus. Ilmoittautumislomakkeet kulttuuritoimelta. Lisätietoja Liisa Brandenstein p. 0400-927 890

Sallan kunnan kehittämishankkeet

Kuntien elinkeinopolitiikassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi kuntien hallinnoimien erilaisten kehittämishankkeiden määrä ja niihin varattujen määrärahojen voimakas kasvu on puhuttanut kuntien päättäjiä jo pitkään. Kehittämistyön siirtyminen yhä enemmän rahoitettavaksi erilaisten hankkeiden - projektien avulla, on vauhdittunut melkoisesti Suomen liittyttyä EU:n jäseneksi 10 vuotta sitten, mutta samanlaista keskustelua käytiin kunnissa hankkeiden laajuudesta ja niiden toteuttamiseen tarvittavista määrärahoista myös tätä aikaisemmin. Suomen oltua EU:ssa 12 vuotta ja uuden ohjelmakauden käynnistyttyä kuluvan vuoden aikana on kuntien, seutukunnallisten ja maakunnallisten toimien hallinnoimien hankkeiden määrä on korkea ja hankkeiden ympärillä pyörivä rahasumma merkittävä.

Yksistään Sallan kunnan maksuosuus kunnan omien ja muiden kuntien ja toimijoiden hankkeisiin on vuoden 2007 talousarvion mukaan vajaa 300.000 euroa. Tällä kunnan maksamalla netto-osuudella pyritetään erilaisia hankkeita, joiden kustannusarvio on n. 1 miljoonaa euroa. Sallan kunnan omien hallinnoimien hankkeiden maksuosuus tulee olemaan kuluvalle vuodelle n. 144.000 euroa, millä tullaan pyörittämään hankkeita, joiden kokonaiskustannusarvio on n. 500.000 euroa. Kaiken kaikkiaan voidaan puhua taloudellisesti merkittävästä summasta Sallan kunnan ja Itä-Lapin seutukunnan alueella mitä erilaisten projektien ja kehittämishankkeiden ympärillä pyörii. Kunnan omien hankkeiden pyörittäminen sitoo 7 ihmisen työpanoksen, minkä lisäksi huomioitava hankkeiden aiheuttama lisätyö muun hallintohenkilöstön osalta.

Aika ajoin Sallan kunnassa on käyty keskustelua kehittämishankkeiden määrästä ja ovatko kaikki hankkeet olleet kunnan tavoitteiden mukaisia ja niistä saavat hyödyt riittävät kustannuksiin verrattuna. Asiaan on kiinnitetty huomiota myös valtuustossa ja tavoitteena on ollut, että kehittämishankkeisiin varattava kunnan maksuosuus tulisi pienenemään. Käytännössä tämä merkitsisi myös sitä, että aloitettavien uusien kehittämishakkeiden määrää tulisi selvästi vähentää. Ongelmaksi kuluna vuoden aikana on muodostunut myös se, että kesken vuoden kunnalle on esitetty kehittämishankkeisiin osallistumista, mihin Sallan kunta ei ollut varautunut talousarviossaan. Tämä on johtunut siitä, että ohjelmakauden päättyessä hankkeiden rahoittajat ovat esittäneet kunnalle hankkeiden käynnistämistä, koska heillä on ollut käytössä hankkeisiin vapaata myöntämisvaltuutta. Tällainen menettely on erittäin ongelmista kunnan suunnitelmallisen taloudenhoidon kannalta.

Kuntien kehittämistyön organisoituminen yhä enemmän kehittämishankkeiksi/projekteiksi on ajan ilmiö, eikä yksittäinen kunta voi merkittävällä tavalla muuttaa tätä kehityssuuntaa ilman radikaalia toimintatavan muuttamista. Olemmeko Sallassa valmiita muuttamaan radikaalisti toimintatapaamme kehittämistyön osalta, epäilen tätä vahvasti. Yhteiskunnassa ei ole lähitulevaisuudessa nähtävissä varteenotettavia vaihtoehtoja projektiluonteiselle kehittämistyölle, eikä tuleva uusi ohjelmakausi anna asiaan uutta vaihtoehtoja. Kuitenkin ottaen huomioon rajalliset taloudelliset voimavarat tulisi Sallan kunnassa pyrkiä kehittämistyössä määrällisesti vähempiin hankkeisiin, mutta jotka kuitenkin voisivat olla taloudellisesti suurempia kokonaisuuksia. Erityisesti tämä tulisi huomioida matkailuelinkeinon kehittämistä koskevien hankkeiden osalta, koska valtaosa Sallan kunnan kehittämishankkeista kohdistuvat tämän elinkeinosektorin toiminnan kehittämiseen. Tällöin myös päästäisiin kunnan talouden hoidon kannalta parempaan suunnitteluun ja ennakkointiin.

Sallassa 31.5.2007
Pekka Huhtala
Hallinto- ja elinkeinojohtaja

Vanhhat valokuvat hyvän elämän rakennuspuina

Sallan kunnan strategiassa tavoitteeksi on asetettu hyvä elämä. Strategia ei kerro, mitä hyvä elämä pitää sisällään, ja miten pyrkisimme sitä kohti. Hyvän elämän pohdinta käynnistyykin usein silloin kun koemme elämän merkityksettömäksi ja oman tehtävämme tarpeettomaksi.

Hyvän elämän kokemisessa elämän tarkoituksellisuuden tunne on keskeistä. Elämälä tulee olla merkitys, tarkoitus ja päämäärä. Merkitykselliseksi elämä koetaan muun muassa silloin kun elämässä koettuja asioita saadaan jakaa jossakin yhteisössä, esimerkiksi työkaverien kanssa, perheen ja suvun keskuudessa tai järjestetyssä ryhmässä. Kokemusten jakaminen voi tapahtua konkreettisesti ryhmässä toimien, mutta se voi tapahtua myös tarinoiden ja valokuvien kautta itsekseen pohtien.

Kolmen viime vuoden ajan olen saanut olla mukana Sallan

kansalaisopiston järjestämässä Kuolajärvi-ryhmässä, jossa olen oivaltanut miten tärkeää elämässä koettujen asioiden jakaminen, muistelutyö, on hyvän elämän kokemiseksi. Osaltaan muistelutyöstä innostumista selittää oma keski-ikäistyminen, joka kääntää katseen helposti olon taa: mitä on tullut tehtyä ja mitä on jäänyt tekemättä.

Kuolajärven kylän muisteluryhmässä on ollut mukana kylässä eläneitä ja meitä nuorempia paikallishistorian tallentamisesta kiinnostuneita. Ryhmän tavoitteena on ollut rakentaa siltä menneen ja nykyisyyden välille tallentamalla tarinoita, kuvia ja kartoja kotisivuille, jotka olisivat internetin kautta luettavissa kaikkialla maailmassa. Tallennustyö onnistui erinomaisesti, mutta tärkeintä näytti kuitenkin olevan muistelutyö. Useita kertoja kahden vuoden aikana katselimme valkokankaalle heijastettuja, samojakin, valokuvia ja aina vain ryhmäläiset jaksoivat innostua tunnistamaan valokuvissa olevia ihmisiä, nimeämään kylän vaaroja ja ihaillemaan järviä.

Muistojen jakaminen ryhmässä loi yhteenkuuluvuutta, vaikka usein kinasteltiin kun toiset muistivat asioita aivan väärin.

Onneksi toisten muistot palauttavat myös omia, unohdetuksi luultuja, muistoja mieleen. 84-vuotias äitini innostui muistelutyöstä niin, että on kirjoittanut käsin kauniilla kaunokirjoituksella kymmeniä sivuja elämänsä tarinaa. Viime vuodesta voi olla joku asia unohtunut ja tutujenkin etunimet voivat olla hakemisessa, mutta nuoruus on hyvin kirkkaana mielessä. Muistelu näyttää tukevan ihmisen minuutta ja auttavan hahmottamaan elämän kokonaisuutena.

Lapin yliopiston emeritusprofessori Simo Koskinen on koonnut käsityksiä muistelusta ja toteaa muistelun olevan menneisyyden mieleen palauttamisprosessin lisäksi ehyttävää eletyn elämän tarkastelua, joka edistää henkistä hyvinvointia erityisesti ikääntyvillä.

Olemme Sallan kansalaisopiston hallinnoimassa "Perinne eläväksi. Paikallishistorian tallentaminen virtuaaliympäristöön"-hankkeessa keränneet vanhoja valokuvia, joita on tallennettu internetiin. Vanhoja valokuvia esitellään Salla-päivien aikana myös erilaisissa tapahtumissa. Myös Kuolajärvi-tuvassa on esillä valokuvanäyttely, jossa voi käydä katsomassa menneitä aikoja. Vanhoissa valoku-

vissa on kuvattu elon keskeisiä tapahtumia: rippikuvat, vihkipikuvat ja hautajaiskuvat kertovat kullekin aikakaudelle tyypillisistä piirteistä ja arvoista. Rutiinimaisena toistuvaa arkea ei ole useinkaan pidetty kuvaamisen arvoisena. Kovin vakavaa väkeä entisajan valokuvissa on, sillä valokuvaaminen oli harvinaista ja kukaan ei tohtinut pilata kallista kuvaa pelleilemällä ja virnuilemalla. Kuvat kertovat myös osajista, jotka tallensivat aikanaan niin taitavasti elettyä elämää, että kuvia katsoessa voi jopa haistaa juuri kypsyvän rieskan ja työn kostuttamat villasukat uunin pankolla.

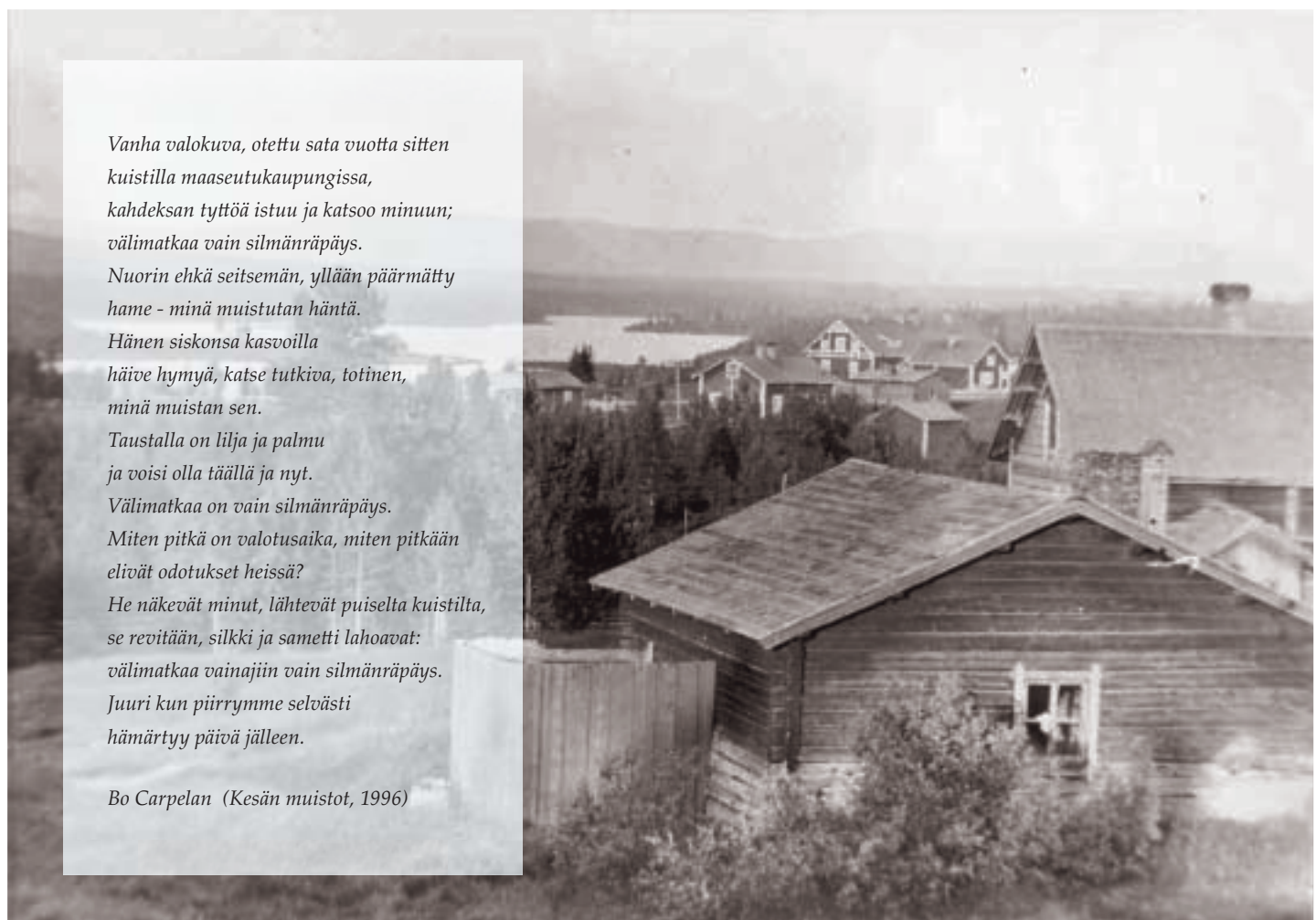
Vanhhat valokuvat Sallasta ja sallalaisista vahvistavat yhteenkuuluvuuden tunnetta ja liittävät meidät sukupolvien ketjuun. Valokuvien kautta voi ymmärtää, mitä olemme menettäneet, mutta samalla voimme olla ylpeitä siitä, mitä olemme saaneet aikaan.

Olette lämpimästi tervetulleita juhlimaan Salla-päiville 150-vuotiaasta Sallaa!

FT Marja Myllykangas
Sivistystoimenjohtaja

*Vanha valokuva, otettu sata vuotta sitten
kuistilla maaseutukaupungissa,
kahdeksan tyttöä istuu ja katsoo minuun;
välimatkaa vain silmänräpäys.
Nuorin ehkä seitsemän, yllään päärmätty
hame - minä muistutan häntä.
Hänen siskonsa kasvoilla
häive hymyä, katse tutkiva, totinen,
minä muistan sen.
Taustalla on lilja ja palmu
ja voisi olla täällä ja nyt.
Välimatkaa on vain silmänräpäys.
Miten pitkä on valotusaika, miten pitkään
elivät odotukset heissä?
He näkevät minut, lähtevät puiselta kuistilta,
se revitään, silkki ja sametti lahoavat:
välimatkaa vainajiin vain silmänräpäys.
Juuri kun piirryimme seloästi
hämärtyy päivä jälleen.*

Bo Carpelan (Kesän muistot, 1996)

Museo Sallassa - Salla museossa!

Sallasta puuttuu varsinainen museo. Se on valitettavaa: Sallan omaperäinen, värikäs ja monin tavoin surullinenkin historia ansaitsi kyllä paikan, jossa sitä esiteltäisiin. Museo ei kuitenkaan synny tyhjästä. Ennen kuin uuden museon ovet voidaan avata yleisölle, on tehtävä paljon työtä. Vuoden 2007 alussa käynnistettiin maaliskuun loppuun 2008 kestävä "Museoalan kehittäminen Sallan ja Kantalahden alueilla"-hanke. Sen päätavoitteena on museon perustaminen ja sen perusnäyttelyn kokoaminen. Hanke toteutetaan Interreg III A Pohjoinen - ohjelman, Lapin lääninhallituksen ja Sallan kunnan rahoituksella.

Uuteen kokoelmaan on tietenkin kerättävä esineitä, valokuvia ja asiakirjoja. Vielä tärkeämpää on tiedon kerääminen ja kokoaminen, sillä pelkät esineet ja kuvat ilman niihin liittyviä tietoja eivät kerro mitään. Onneksi kokoelmien ja tiedon kerääminen pääsi hyvään vauhtiin jo viime vuoden KuMa2006-hankkeessa, mutta tehtävää on vielä paljon jäljellä!

Museo tarvitsee tietenkin myös paikan, jossa se voi toimia. Toimitiloiksi suunnitellaan asema-alueen rivitaloa. Se olisi monessakin mielessä erittäin sopiva paikka. Rakennuksena se liittyy sotien jälkeiseen jälleerakentamiskautteen ja Moskovan rauhansopimuksen ehtoissa määritellyyn Kemijärven - Kan-

talahden radan rakentamiseen ja on siten merkittävä osa alueen historiaa. Museolle on myös erittäin tärkeää, että se on kaikkien saavutettavissa. Sallassa tuskin parempaa paikkaa voi kuvitella kuin kirkonkylän keskustan välittömässä läheisyydessä oleva kaunis puutalo.

Saavutettavuuden kannalta on tietenkin tärkeää, että museo olisi avoinna. Samoin olisi tärkeää, että museo järjestäisi säännöllisesti toimintaa. Museoon onkin suunniteltu tila, jossa voisi esimerkiksi esittää elokuvia, järjestää historiaa käsitteleviä luento- ja keskustelutilaisuuksia tai lapsille suunnattuja askartelupajoja. Museossa tulee olemaan esillä myös vaihtuvia näyttelyitä, ja mikäpä estäisi vaikkapa Sallan historiaan liittyvän roolipelin järjestämisen? Mahdollisuudet ovat miltei rajattomat.

Hanke tekee kansainvälistä yhteistyötä Kantalahden alueen museoiden kanssa. Vielä tämän vuoden aikana järjestetään yhdessä rakennettu venäläis-suomalainen kiertonäyttely, joka tulee olemaan esillä sekä Sallassa että Kantalahdessa. Tavoitteena on, että yhteistyö jatkuisi tulevaisuudessa niin näyttelyiden, tapahtumien järjestämisen kuin tutkimuksenkin aloilla. Paikallismuseotasolla ei tällaista kansainvälistä yhteistyötä ole alueellamme aiemmin juurikaan tehty, nyt käynnistetty hanke on ensimmäinen.

Jälleerakennusajan esineet ovat yksi museoesineiden keruun painopisteistä. Kuvassa on etiketti kahvipaketista, jota on myyty aikoinaan kun kerättiin varoja Sallan kirkon rakentamiseksi. Lieneekö kenenkään komerossa tai ullakolla tällaista pakkausta kootuna?
Kuva: Sallan kotiseututalon kokoelmasta

Yhteistyöllä museosta voidaan kehittää ainutlaatuinen, kansainvälisestikin mielenkiintoinen kohde. Museo voi tulevaisuudessa toimia sekä paikallisen että kansainvälisen kulttuuriyhteistyön keskuksena. Esimerkiksi taidenäyttelyitä, kulttuurihistoriallisia näyttelyitä tai erilaisia tapahtumia voidaan järjestää niin paikallisin voimin kuin venäläisten, ruotsalaisten ja muidenkin kiinnostuneiden kanssa.

Kuten sanotti, paljon on työtä vielä tehtävänä ennen kuin museo voidaan avata. Kaipaamme ehkä juuri sinun apuasi!

Jos sinulla on hallussasi Sallan historiaan liittyviä esineitä, vanhoja valokuvia tai asiakirjoja, joista arvelet voivan olla hyötyä museolle, ota yhteyttä pro-

jektisuunnittelija Mikko Ahoon puhelimitse (0400 394 092) tai sähköpostitse (mikko.aho@salla.fi). Kaikki mahdollinen kiinnostaa, mutta erityisesti kaivataan Vanhaan Sallaan sekä sotien jälkeiseen jälleerakentamiskautteen liittyvää materiaalia. Voit halutessasi kertoa myös oman jälleerakentamiseen liittyvän tarinasi, museo tallentaa ne jälkipolville!

FM Mikko Aho
projektisuunnittelija
Museoalan kehittäminen
Sallan ja Kantalahden alueella

Sallalaisista nuorista aktiivisia ja osallistuvia

Lapin alueella toimivat Lapin 4H-piirin Nuori yritysosaaja Lapista -hankkeet kannustavat nuoria yrittäjyyteen ja aktiivisuuteen. Hankkeiden puitteissa sallalaisille nuorille on tarjottu muun muassa tuotekehityksaiheisia koulutuksia, joissa nuoret ovat päässeet esimerkiksi kokeilemaan erilaisia käsityömateriaaleja ja suunnittelemaan sekä toteuttamaan niistä tuotteita. Omia tuotteita nuoret ovat myyneet erilaisissa tapahtumissa, nyt yhtenä tavoitteena on saada Salla-päivillekin tuotteita myyntiin.

Hankkeissa on järjestetty myös osuuskunnan toimintaan sekä verotus- ja kirjanpitoikäntöihin liittyvää koulutusta, johon on osallistunut varttuneempia nuoria. Oman yrityksen perustamisesta kiinnostuneille on järjestetty yksilöllistä koulutusta liittyen oman yrityksen tuotteiden suunnitteluun ja valmistukseen.

Hankkeiden kautta on järjestetty koulu yhteistyönä teemapäiviä, esimerkkinä metsäyrittäjyyteen ja maaseutuyrittäjyyteen tutustuminen oman kunnan alueella. Yritysvierailuja on tehty myös muualle maakuntaan. Yrittäjät ovat vierailleet kouluilla kertomassa omasta yrityksestään sekä yritystoiminnan kiemuroista yleisesti.

Nuoria on aktivoitu ja rohkaistu osallistumaan oman kylänsä toimintaan ja kehittämiseen sekä järjestämään erilaisia tapahtumia kotikylänsä ja -kuntansa toiminnan elävöittämiseksi. Tänä keväänä aloitettiin nuorille suunnattu Kotikylä kuusiin! -kyläsuunnittelukoulutus, joka jatkuu vielä syksyllä. Kurssilla oli nuoria useasta Lapin kunnasta. Nuoret suunnittelevat ja toteuttavat kurssilta saamiensa tietojen pohjalta kyselyn kotikylänsä nuorille ja koostavat kyselyiden perusteella oman kylänsä nuorten kyläsuunnitelman. Toiveissa on saada valmiiksi perinteisiä kirjallisia suunnitelmia, mutta myös nykYTEKNIKALLA toteutettuja, esimerkiksi dvd:lle tallennettuja kyläsuunnitelmia. Kyläsuunnittelukoulutuksessa on mukana yhteistyössä myös Kylät voimavaraksi ja varavaimaksi -hanke. Aikaisemmin keväällä toteutetulla Tuunaa oma tapahtuma -kurssilla nuoret oppivat tapahtumien järjestämiseen liittyviä asioita. Kurssin pohjalta on jo syntynyt nuorten tapahtumia ja toivottavasti vielä lisää on tulossa.

Nuori yritysosaaja Lapista -hankkeet ovat EMOTR-rahastoja ja Lapin 4H-piirin hallinnoimia maaseudun kehittämishankkeita. Niiden toiminta-alueena on lähes koko Lappi. Hankkeiden tavoitteena on saada nuoret mukaan oman alueensa kehittämiseen ja toimintaan sekä luoda uusia työtilaisuuksia nuorille innostamalla heitä yrittäjyyteen. Hankkeissa autetaan nuoria kehittämään aktiivisiksi ja yrittäviksi kansalaisiksi, jotka osaavat hyödyntää heille tarjottuja mahdollisuuksia.

Tavoitteena on myös luoda tietoja, taitoja ja asenteita, joita tarvitaan yleisesti työelämässä; nuorille luodaan mahdollisuuksia tutustua yritysmaailman käytäntöihin. Yhtenä hankkeen tavoitteena onkin rakentaa sellainen toimintamalli ja ympäristö, joka tukee yrittäjyyteen ohjautumista. Hankkeiden kohderyhmänä ovat Lapin kylien 11-29 -vuotiaat nuoret. Hankkeiden toiminnan ovat mahdollistaneet useat yhteistyötahot Sallassa, mm. Sallan 4H-yhdistys ry, koulut, yrittäjät, Sallan kansalaisopisto sekä useat muut Sallassa toimivat hankkeet.

Outi Kantia

Sallan Vesaiset ry.

Leirit ja retket kesällä 2008

- Leiri Ahvenanmaalla 6.6.-10.6.2007.
- Valtakunnallinen leiri 27.6.-2.7.2007 Virossa Otepäällä.
- Saarenmaalaiset tulevat 16.7.-20.7.2007, jolloin pidämme leirin Kenttälammella, ilmoittautumiset Soile Heikkilälle 040-507 6354. 18.7.2007 kello 18.00-21.00 illanvietto Kenttälammella tervetuloa, läheltä ja kaukaa, yhteistä iltaa viettämään. Saarenmaalaiset esiintyvät. Kahvia, muurikkalättyjä, makkaraa ym. myytävänä.
- Retki Kuusamon Suurpetokeskukseen aika avoin.
- Retki Norjaan 3.8-5.8.2007.
- Syksyllä tehdään marjareissu. Tervetuloa joukolla mukaan.

Sallapäiville osallistumme, talkoolaisia tarvitaan myyjiksi sekä leivonnaisia ym myyntiin. Uinnit aloitamme elo - tai syyskuussa Revontulen kylpylässä.

Sallan Vesaiset on sallalainen lasten ja nuorten järjestö. Yhdistys on perustettu 1975. Jäsenyydestä ja muutenkin toiminnastamme kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Soile Heikkilään.

KEVÄTSIIVOUKSEN AIKA! ONKO "TARPEETONTA" TAVARAA?

Sallan museon perusnäyttelyn museoasuntoon sekä muuhun näyttelytarkoitukseen kerätään erilaisia tavaroita. Mikäli teillä on esimerkiksi 1940, -50, -60 lukujen käyttö-astioita, vaatteita, papereita, lehtiä, kirjeitä, kortteja, esineitä, valokuvia tms. niin otamme niitä lahjoituksina vastaan. Valokuvista voidaan ottaa myös kopiot.

Erityisesti kiinnostavat 1940- luvun lopun keittiötarvikkeet ja sellaiset esineet, joihin liittyy tarina. Lahjoituksia kootaan näyttely- ja tutkimustarkoitukseen, ja tallennettavaksi tuleville sukupolville.

Älä vie ros kiin, lahjoita museoon!
Pienet säröt ovat osa esineen elämää, eivätkä haittaa. Otamme vastaan ehjiä ja kohtuullisessa kunnossa olevia esineitä.

Ota yhteyttä!
Museoalan kehittäminen Sallan ja Kantalahden alueilla -hanke, projektisuunnittelija Mikko Aho puh. 0400 394 092. Sähköposti: mikko.aho@salla.fi

Sallan nuorten työpaja Välikäsi

Työpajatoiminta on saanut alkunsa Sallassa vuonna 1997, jolloin työpaja toimi nuorten työpajana. Vuosien saatossa toimintaperiaatetta on muokattu ja vuoden 2006 alusta sai alkunsa nykyinen toimintamalli, jossa nuorten työpajatoiminnan osuus on 50 % ja kaikenikäisten osuus on 50 %. Nuorten työpajatoiminta toimii kunta- ja lääninhallitusrahoitteisena, sivustostöiden alaisuudessa.

Työpajatoiminnan tavoitteena on ehkäistä koulutuksellista ja muuta syrjäytymistä, lisätä nuorten elämänhallintaa ja itseohjautuvuutta sekä parantaa mahdollisuuksia päästä kiinnostavalle jatko-opintouralle, oppisopimuskoulutukseen tai työhön. Työpajassa elämäntilanteen kartoittaminen on kokonaisvaltaista ja toimenpiteet kunkin nuoren tarpeisiin räätälöityjä. Erityisen tärkeää on henkilökohtainen tuki siten, että nuorten koulutus- tai työuralle suuntautumista suunnitellaan ja tuetaan aktiivisesti.

Työpajatoiminta on osa palvelukokonaisuutta, jossa yhteistyötä tekevät mm. työvoimahallinto, sosiaalitoimi ja muut kunnan eri hallintokunnat. Valinta toteutetaan hakijalähtöisesti yhdessä työvoimatoimiston ja sosiaalitoimiston kanssa. Tavoitteena on, että nuorten työpajatoimintaan osallistuu 10-15 nuorta vuodessa. Nuoret ovat olleet työpajalla eri tukimuodoin: työharjoittelussa, työelämävalmennuksessa sekä kuntouttavassa työtoiminnassa.

Työpajatoimintaan kuuluvat mm. puu-, ompelu-, maalaus- ja korjaustyöt. Työpaja vastaa myös kierrätyskeskus/kirpputori Välikäden toiminnasta, sen lisäksi työpaja tekee erilaisia kunnan tilaustöitä. Välikäsi ottaa vastaan käytettyä tavaraa, kunnostaa ja myy eteenpäin. Asiakkaat voivat tuoda tavaroihin myytäväksi kirpputoriperiaatteella. Kirpputori Välikäden toiminnassa nuoret saavat kokemusta asiakaspalvelusta sekä myyntityöstä. Yksityinen henkilö voi tilata työpajalta mittailaustyönä esimerkiksi erilaisia puutöitä.

Nuorelle mahdollistetaan myös työhön tutustuminen Sallan kunnassa eri hallintokuntien alaisuudessa. Nuorella on mahdollisuus korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja ja opiskella kansalaisopistossa esimerkiksi ajokorttitason tietotekniikka, kieliä ja harrasteaineita. Nuorten kanssa tehdään excursioita yrityksiin ja oppilaitoksiin.

Sallan nuorten työpaja Välikäsi on yhteisö, jossa käytännön työnteon ja siihen liittyvien valmennus- ja ohjauspalvelujen avulla pyritään parantamaan nuoren arjen hallintaa, toimintakykyä ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työpaja antaa mahdollisuuden, jota moni taho ei pysty tarjoamaan. Työpajatoiminnan avulla tarjoamme nuorille mahdollisuuden kehittyä sekä annamme suuntaa tulevaisuudelle.

Jukka Tervo

Kotalan vanha koulu, Kotaharju Oy

Kotalankylän kyläyhdistys vuokraa Kotaharju Oy:n omistamaa koulua retkeilymajatyypiseen majoitukseen. Tilat soveltuvat yhteismajoitukseen (max. 40 hengelle) sekä kokous-, koulutus-, merkki- ja muistotilaisuuksiin. Sauna ja suihku, pihalla laavu. Tilauksesta myös ruokapalveluja.

Hinta: Majoitus koululla 12 €/vrk/hlö.

Koululla on myös vuokrattavana kaksi asuntoa: n. 85 neliötä ja n. 30 neliötä. Laajakaistat.

Yhteystiedot: puh. 0400-290 629, 0400-260 189
Rantakuja 14B, 98930 KOTALANKYLÄ.
Sähköposti: oiva.salla@suomi24.fi

Kotalankylän kyläyhdistyksen alueeseen kuuluu Kotalan, Särkelän, Raatikan, Mukkalan ja Haukkalan kylät.

”Elämäni paras koulutus – kuin loma!”

Näin huikeaa palautetta on saanut opetusministeriön pilottihanke, joka on järjestänyt opetustoimen täydennyskoulutusta Itä-Lapin alueella pian kolmen vuoden ajan. Itä-Lapin koulutusmatkailuhankkeeksi nimetty pilottihanke on suunnitellut ja toteuttanut tunturien sylissä uudenlaista opetustoimen täydennyskoulutusta, josta kerätyt palautteet ovat olleet hyvin positiivisia ja kannustavia.

Uudenlaiseksi koulutusmatkailuhankkeen järjestämät koulutukset on tehnyt se, että niihin on liitetty varsinaisiin koulutusosuuksiin koulutukseen osallistuvien terveyttä ja hyvinvointia edistäviä luentoja, toiminnallisia osuuksia ja muita aktiviteetteja. Näitä ovat olleet esimerkiksi lumikenkä-sauvakävelyt, laavuterapiat, fysioterapeutin antamat välitehtävät oman hyvinvoinnin edistämiseksi tai konkreettiset fyysisen kunnan testit. Järjestetyillä täydennyskoulutusohjelmilla on pyritty päivittämään ja lisäämään opetushenkilöstön osaamista työtehtävissään, edistämään vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä lisäämään työntekijöiden motivaatiota ja sitoutumista työnsä kehittämiseen ja työssä jaksamiseen.

Tänä vuonna Itä-Lapin koulutusmatkailuhankkeessa järjestettävien täydennyskoulutusten aihepiirit painottuvat vuorovaikutus-, palaute- ja tunnetaitoihin, oppimistyyliin sekä erilaisiin oppijoihin. Sallassa viime

huhtikuussa toteutetussa koulutuksessa *Oppimistyyliä ja erilaiset oppijat* luokanopettajat Päivi Rimpiläinen ja Jarno Bruun kouluttivat luokanopettajia, aineenopettajia ja koulunkäyntiavustajia.

Teemoina olivat erilaiset oppijat yhdessä kohti inklusiivista koulua, opettajien pari/tiimityö ja oppimistyyliä ja niiden mukainen ryhmittely. Työstänsä innostuneet kouluttajat saivat aikaan hyvää keskustelua ja opetuksen nykykäytäntöjen kyseenalaistamista. Inklusiivisen koulun toteutumisen esteenä ovat yhä edelleen konservatiiviset näemykset opettamisesta sekä yksin tekemisen kulttuuri: omaan koululuokkaan on vaikea päästää toista opettajaa.

Luotsi-luokka: yleisopetuksen luokka ja erityisluokka yhdessä

Päivi Rimpiläinen ja Jarno Bruun ovat vuodesta 2000 lähtien toteuttaneet opetuksessaan Luotsiksi nimettyä pedagogista toimintamallia, jossa opetusta toteutetaan erilaisten oppimistyylien pohjalta. Luotsi-luokassa on yhdessä yleisopetuksen luokka ja erityisluokka. Luokkaa opettaa kaksi opettajaa sekä koulunkäyntiavustajia. Opetuksellisesti molemmilla luokilla on kahden luokan normaali tuntit. Rimpiläinen ja Bruun kertoivat siirtyneensä oppimistyylien mukaiseen opetukseen tuntiensa itsensä kykenemättömäksi opettamaan yksilöllisesti sitä laajaa oppilaiden osaamisen skaalaa mikä ns. normaali luokassa on. Inklusiivinen luokka antaa mahdollisuuden jokaisen oppilaan opetuksen erityistämiseen oppilaan tarvitsematta silti olla

erityisoppilas. Rimpiläinen ja Bruun herättelivät runsasta kuulijakuntaansa pohtimaan sitä, miksi erilaiset oppijat erotetaan omiin ryhmiinsä tai jopa kouluihinsa, eikä opiskelu useinkaan ole mahdollista omassa lähikoulussa. Oppivelvollisuutensa suoritettuaan heidän tulee kuitenkin osata elää yhteisessä yhteiskunnassa.

Oppimistyylien mukaiseen opetukseen

Opetussuunnitelman perusteissa on mainittu, että ”Oppilaiden erilaiset oppimistyyliä tulee ottaa huomioon” ja että ”tavoitteena on, että jokainen oppilas oppii tunnistamaan omat oppimistyyliinsä ja kehittämään itseään oppijana”. Oppimistyyleistä on olemassa yli 70 erilaista mallia. Luotsissa oppimistyyliä on jaoteltu neljään eri kategoriaan, joille on annettu värikoodit. Punaiset ovat teoreettisia, itsenäisiä ja analyttisiä pohtijoita. Siniset aktiivisia ja sosiaalisia holisteja, jotka ovat verbalisesti lahjakkaita. Vihreät ovat puolestaan toiminnallisia ja käytännönläheisiä tekijöitä ja keltaiset ovat harkitsevia, rauhallisia ja analyttisiä tarkkailijoita. Jokainen meistä kuuluu johonkin näistä kategorioista, ollen enemmän tai vähemmän vaikkapa punainen, jossa voi olla myös sinisiä piirteitä jne.

Oman oppimistyylin tiedostaminen tehostaa opiskelua. Opettaja oppilaiden oppimistyylien kartoittaminen auttaa muun muassa ymmärtämään erilaisia tapoja oppia mikä auttaa opetuksen suunnittelussa. Ryhmittelyn kautta mahdollistuu myös järkevä opetuksen eriyttäminen. On sanottu, että opettajilla on taipu-

mus opettaa samalla tavalla kuin he itse haluaisivat oppia. Siksi erilaisten oppimistyylien tiedostaminen auttaa opettajaa laajentamaan näkemystään oppimisesta ja huomioimaan erilaiset oppimistyyliä opetuksessaan.

Työhyvinvointia tunturissa

Tulevissa koulutuksissaan Itä-Lapin koulutusmatkailuhankkeella jatkaa erilaisten oppijoiden teemalla. Syksyllä 2007 Sallatunturilla toteutetaan 5 opintopisteen koulutus, jossa kouluttajina ovat mm. kielten oppimisvaikeuksien alueelta Kari Moilanen ja matematiikan oppimisvaikeuksista Helena Ikäheimonen ja Eila Voutilainen. Vuorovaikutustaidoista ja palautteen annosta kouluttavat KT Tia Isokorpi Hämeenlinnan ammatillisesta opettajakorkeakoulusta ja psykologi Jari Ranne.

Syksyn koulutustarjonnan käynnistää toiset valtakunnalliset Opetustoimen työhyvinvointipäivät, jotka järjestetään 6. – 7.9. Sallatunturilla. Vuoden 2007 TYHY-päivillä teemana on hyvinvointi – minä ja ympäristö. Itä-Lapin koulutusmatkailuhankkeen opetustoimen täydennyskoulutustarjontaan voit käydä tutustumassa osoitteessa www.salla.fi/koulutusmatkailu. Tervetuloa kouluttautumaan tunturiin!

Luotsi-luokan kuvauksissa on lähdeaineistona käytetty Oppimistyyliä ja erilaiset oppijat koulutuksessa jaettua materiaalia.

Nina Sipola,
projektikoordinaattori
Itä-Lapin koulutusmatkailuhanke

HYVINVOINTIVALMENNUS

Sallan kunnassa on käynnistetty Hyvinvointivalmennus -hanke. Hanke on viiden kuukauden mittainen esiselvitys, jonka aikana selvitetään fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen valmennusmallin rakentamista yhteistyöverkostolla.

Esiselvitystä laatii liikunnanohjaaja oppisopimusopiskelija Irene Schroderus. Hankkeen avulla tuetaan Sallan kuntaa uudenlaisten yksilöitä ja työyhteisöjä tukevien hyvinvointipakettien laadinnassa.

Hankkeen kohderyhmänä on paikalliset ja valtakunnalliset hyvinvointivalmennuksen kehittämistä kiinnostuneet yritykset ja yrittäjäksi aikovat, julkiset palvelut ja seurakunta.

Hankkeen tavoitteena on saada paikallisten ja matkailijoiden terveyttä ja hyvinvointia tukevia ohjelmajärjestelyjä ja tuotepaketteja. Kaikki hyvinvointivalmennuksen kehittämistyöstä kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Sallan kuntaan / Marja Myllykangas, puh. 040 848 8519.

Raapaisu kursulaisen nahkaan

Käsmä - joki virtaa, majesteettisena, paikoin jyrkkäreunaisessa uomassaan, Kursun kylän pohjoispuolitse - niin kuin se aikojen alusta lähtien on luojansa kanssa sopinut.

Nimensä puolesta joki ei ole enää majesteettinen, sillä Suomen kieleen vieraana kirjaimena istutettu ä-kirjain sotkee joen alkuperäisen nimen, tarkoituksen ja merkityksen, sillä ennen 500-lukua ei aakkosissa ollut ÄÄÖ-kirjaimia tai niitä vastaavia äänneitä. Nykykielellä joen nimi saattaisi ääntyä nimeksi KEESE-ME. Mitä se sitten tarkoittaisi on yhtä suuri arvoitus kuin nimi Käsmä.

Joki on merkinnyt kursulaisille muutakin kuin vettä ja kalaa. Sen hyväntuhtiset korkeahkot rantatörmät ovat olleet kyläläisten vaurauden alku. Luokusten tulvivan veden lannoittamien niittyjensä ansiosta Kursu nousi jo varhain merkittävään asemaan; maataloudesta elinvoimansa ammentavana koillislappilaisena kylänä.

Myöhemmin, muutos teollistuneeksi paikkakunnan-osaksi onnistui jo luodun vaurauden ansiosta, sekä muualta kylään tulleiden lentäjätien tuomien uusien tuulien myötä. Kivuitta se ei onnistunut, kuten ei synnytykset yleensäkaan! Paha vain on tunne, että kivuitta kuoleminen on ainoa tämän modernin yhteiskunnan tuoma helpotus tähän muuten niin raskassoutuiseen elämään. En tiedä, joko ja koska suomalaisille kylille ryhdytään jakamaan oikeus eutanasiaan?

Ensimmäinen "kalpeanaama" saapuu Kursuun

Käsmäjoen alkulähteillä, Termusaavalla ja siinä lähistöllä sijainneilla muinaisilla lappalaisten talvikotien seutuvilla,

Vuonnankentässä, Termusjärven (Pyhäjärven) rantamilla, Kursun kylän ensimmäinen asuttaja Antti Tuomaanpoika Kuhmitza hypäsi lautallensa ja lähti laskettelemaan alavirtaan. Vauhti lienee ollut kova, sillä joki oli vielä tuoloin voimissansa.

Joka tapauksessa, näin kerroo paikallinen tarina, jossakin vaiheessa 1500-luvun puolessa välissä saapui Antti lehmä kyidissänsä, Tuurakosken niskaan ja purki lastinsa; Ensimmäinen asuinkömmänä lienee sijainnut Kotijärven rannalla nykyisen Pekkanen talon alapuolella. Siitä käsin hän sitten rakensi ja muutti asumaan "hieta-heikan" talon nykyisten raunioiden kohdalle kohonneeseen huljakkaan pytinkiin. Ei ole vielä tietoa, oliko rakennus sama kuin se missä Heikki Leskeläkin asui vielä ennen sotia. Kuitenkin paikka oli ja on, erinomainen. Paikalta näki kerta silmäyksellä yli koko Kotijärven ja mikä parasta, korkealla savisella törmällä oli lähdekaivo aivan talon vieressä.

Näyttäisi myös siltä, että Kursussa tapahtunut hampun viljely olisi ollut Kuhmitzan tuomisia, mutta se tarvitsee lisäselvityksiä. Vuonanniemen jakokirjan käännös vuodelta 1842 antoi vahvoja nimistöviitteitä tällaisesta.

Nykyisen tietämykseni valossa arvailisin Kuhmitzan lähteneen alun perin niinkin kaukaa kuin Novgorodista, mutta siitä ei ole varmuutta. Suvun vaaleuteen ja muihin perinteisiin ominaisuuksiin voi olla useitakin syitä.

Ensimmäisiä asukkaita Kuhmitzat eivät Kursussa olleet, sillä tutkimusten ja löydösten mukaan kylä on ollut asutettuna jo yli 6000 vuoden ajan, mutta he olivat kuitenkin ensimmäisiä "valkoihaisia", joita ryhdyttiin rekisteröimään veronmaksajiksi ja joista on jäänyt tähelle kirjalli-

sia dokumentteja. Seuraavina tulivat Haloset, muuttaen nimensä Wuonalaksi ja Kursuksi, ollen olilaisia vieläkin.

Kursuun oli tuolloin vaikea päästä, muulloin kuin talvella. Siinä lienee syy, miksi kylä sai olla rauhassa muun maailman kotkotuksilta niinkin pitkään kuin 1700-luvun alkuun, jolloin Halosen suku teki maihinnousun Wuonanniemeen, Kuolajärven kautta. Käsmä-joen suu on piilossa Kemijärven Suomulahdessa ja joki on varsin koskinen ja vaikea kesäisin sauvoa ylös Kursuun. Joutsijärvelle saattoikin matkalaisten tie pysähtyä, siitä kertovat useat kartta-merkinnät. Talvella on poroilla ollut helppoa tolvata kusema jos toinenkin yli jäätyneiden Kursua ympäröivien soiden.

Elämää Kursussa ennen ja nyt

Ei pidä unohtaa, vaikka se siksi lienee joidenkin mielestä tarkoitettukin, että Kursu oli kylä, jossa veneet ja akat olivat yhteisiä. Se mikä on tapahtunut historiassa, sen ei tarvitse pitää paikkaansa tässä ajassa.

Asioiden tilan hyväksyntä riittää, mikäli ymmärrys ei sitä tapaa. Siltikin olen sitä mieltä, että sanonnasta pitäisi olla ylpeä, sillä sitä voisi nykykielessä kutsua jopa brändiksi. Maailmalla brändin luomiseen pyritään miljojen eurojen avulla - se muodostuu ja, tai surkeasti epäonnistuu.

Asia on vähän kuin avioton lapsi - ponnaainen, syntyy useimmiten "yllättäen". Äiti löytyy kyllä, mutta hän on salaperäinen ja isä yleensä jopa mystinen. - Kaikki tunnustautuvat isäksi, mikäli lapsi sattuu menestymään, muutoin on parempi olla vaiti.

Syystä tai toisesta, kylän erilaaisuudesta, vauraudesta tms., muihin kyliin nähden, Kursun kylälle kehittyi vuosisatojen aikana oma brändin kaltainen persoonallisuus, josta sitten muodostui tällainen yli rajojen ylittävä tunnettavuus, joka on löydettävissä muun muassa em. "pilkkalauseesta".

Ei sellaista pidä hävetä!

Täytyy olla ylpeä, että on koitoisin kylästä, jolla on omat tunnettavat ja kenties tunnistettavatkin ominaispiirteensä, eikä kuulu suomalaisten tuppukylien joukkoon!

Haastatellessani joskus taanoin nyt jo edesmennyt oikeata persoonaa, Lempi Hämäläistä, hän sanoi kiistellystä kursulaisesta henkilöstä, Hyötkästä, seuraavaa: Vaikka se Hyötkä kulki hame päällä, ilman housuja, niin ei sitä saa sanoa homoksi. Muistat sitten sen, kun julkaisit näitä, hän minulle tähdensi. Hän nyt oli vain omanlaisensa persoona, Lempi jatkoi. Hyötkä oli Kursussa Kuolajärven pitäjän sosiaalilaitoksen alkuunpanija ja kehittäjä.

Mikä Kursua odottaa?

Kursun tulevaisuus muodostuu sellaiseksi kuin sen asujaimisto parhaimmillaan uskaltaa sitä muotoilla.

Lähtökohtia olen luetellut ja nykyisyyden tunnetekin, joten; Pilata sitä ei enää paljoa voi! Mahdollisuuksia ja haasteita on lukuisia - erinomaisia ja huonoja. Kysymys on lähinnä valinnasta.

Kaikkien kursulaisten tuntema Lättä-Lassi kysyi aina kaikilta vastaantulevilta: - Mitäpä johtajalle kuuluu? Johtajuuttansa epäileville hän vastasi: Jokainen ainakin omalta kohaltansa!

Kursulaisille ja sallaalille toivotan hyvää juhannusta ja erinomaista sisäisen johtajuuden etsintää itsestänne. - Se se viepi huomista kohen; kyyhöttäminen ja oman huonouksen märäyminen ei.

Teksti ja kuvat: Kari Korpela

Vallovaara

Vallovaaran kylä on muodostunut asutustiloista, joita ovat saaneet Vanhan Sallan kylästä pois lähtemään joutuneet asukkaat. Tilat on raivattu kovalla työllä keskele ei mitään. Ensimmäiset tulijat Vallovaaraan olivat Väinö Uutela perheineen v. 1947. Useimmat tulivat kylään vuosina 1948-49; Ulkuniemet, Kesälähdet, Kairalat, Mikkolat, Sulasalmet, Helppi, Mustoset, Kivelät, Mukkalat, Virtaset, Karkkolat, Kalliaiset, Alavaarat, Rytilähdet, Kurviset ja Jussilat. Vuosina 1950-51 kylään muuttivat mm. Mikkoset ja Junttilat.

Vanhoina hyvinä aikoina kylässä oli koulu, kaupat ja posti, nykyään kaikki palvelut löytyvät kirkonkylältä. Yritystoimintaakin kylältä löytyi, oli metsäkoneyrittäjä, kuorma-autoyrittäjä, taksikin oli omasta takaa.

Vallovaaran kyläalue on siinä onnellisessa tilanteessa, että kylässä ei ole yhtään asumaton taloa. Uusia perheitä on muuttanut kylään ja osa taloista on lomakäytössä, mutta asuttuna kuitenkin. Asukkaita kylässä on viimeisen tiedon mukaan 146 hlöä, ikärakenne painottuu eläkeläisiin, mutta nuoriakin perheitä kylästä löytyy.

Harrastustoiminta kylän seuroissa virisi ja Maamiesseuran, perustettu v. 1948, myötä alkoivat lavatanssit Vallovaaran lavalla, Kirmoi-lammen rannalla. Kylään perustettiin Vallovaaran Osakaskunta v. 1971 ja samana vuonna perustettiin myös metsästysseura Keminnien Erä. Vallovaaran kylätoimikunnan alkusanat lausuttiin v. 1992 ja vuonna 1998 kylätoimikunta rekisteröitiin ja nimi muuttui Vallovaaran kyläyhdistykseksi. Kyläyhdistys on ponnistellut saadakseen kylän seurat yhteistoimintaan kohtalaisen hyvin tuloksin. Yhdessä on järjestetty mm. ulkoilutapahtumia kyläläisille.

Vallovaaran lava on pitänyt sinnikkäästi paikkansa Sallan kesäajan tanssipaiikkana. Nimekkäitä esiintyjäkin on lavalle saatu, mm. Souvarit ovat tanssittaneet kansaa lavalla. Tangokuninkaallisia pääsee näkemään lavalla melkein joka kesä.

Entivanhaset iltamat

Meillä on ilo ja kunnia tarjota kansalle "entivanhaset iltamat" Vallovaarassa juhannuspäivän iltana 23.6.07. Kylän seurat ovat yhdessä juonessa mukana ja ideoita lenteli palaverissa aika lailla. Yhdessä tekeminen on mukavaa, se todettiin heti ja tästä on hyvä lähteä eteenpäin.

Olemme suunnitelleet tapahtuman aluksi kilpailuja, joista ehkä mielenkiintoisemmaksi muodostuu maitokärryillä kuljetus - paikan päällä näette sitten, mikä on kuljetettava... Ohjelmassa on myös yhteislaulua, lausuntaa, haitarisoittoa ja illan päätteeksi pistämmä jallalla koreasti Ruttojuuri-yhtyeen tahdissa.

Iltamien teemana on 60-luku ja me toivomme, että pukeutuminen iltamiin olisi sen mukaista, ei tietenkään pakollista, mutta suotavaa. Parhaat asut palkitaan. Toivotamme yleisön sydämellisesti tervetulleeksi vietämään juhannuspäivän iltaa Vallovaaraan.

Maria Ämmälä

Kylässä kesällä kerran

Sallan Kyläreitti ja sen monipuoliset kohteet ympäri laajan kunnan valmistautuvat uuteen kesään ja toivottavat kaikki kairassamme kulkevat tervetulleeksi tutustumaan kohteisiin. Kylien ja niiden luontokohteiden valikoima reitillä on laaja. Lintutorneja, patikkareittejä, näköala- ja uintipaikkoja sekä tulistelukotia ja -paikkoja löytyykin vaihtelevista maastoista, niin Etelä- kuin Pohjois-Sallastakin. Myös erilaisia aktiviteetteja ja elämyksiä tarjoavien yritysten valikoimissa on paljon tekemistä ja näkemistä. Yhteensä käyntikohteita on 41 joten jokaiselle löytyy varmasti jotain.

Villasika-farmilla, porotilalla, ratsastustallilla ja maatilalla voit tutustua monenlaisiin eläimiin. Villasiat ovat unkarilainen harvinainen alkuperäisrotu jota et tapaa muualla Skandinaviassa ja viehkeät Eestinhevoseet ovat myöskin harvinainen näky näissä maisemissa. Salpalinjan sodanäkäisiin kiviesteisiin ja bunkkereihin voi tutustua useammassakin kohteessa. Aholanvaaran hiidenkirnut ovat taas näyttävä muistomerkki jääkaudesta ja sen sulamisvesien jättämistä jäljistä kauniiseen Kalliovaaran kivimaisemaan.

Rauhallisempaa menoa ja hiljaisuutta voit kokea mm. savusaunassa, melontaretkellä tai kalastuksen lomassa.

Kyläreitti tarjoaakin kulkijalle laajan ja monipuolisen valikoiman kohteita, joista itse kullakin on helppo valita kiinnostavat paikat. Tarkemmat kuvaukset, sijaintitiedot karttoineen ja aukioloajat löytyvät esitteestä, jota on jaossa mm. Sallan Matkailuinfossa, Hotelli Revontulussa, Poropuistossa ja Oulangan Kansallispuiston Hautajärven Luontotuvalla sekä Suomun Arctic Circle Hotellilla.

Kotisivuiltamme www.kylareitti.com löydät myös samat tiedot kuin esitteestä. Tervetuloa kylään!

Marita Iso-Heiko

SALLAN MENOKKAAT RY

Työmiehiä tilattavissa 15 € / 6 h,
Välitämme myös venäjänviisumeja
100 € / vuosi, jäsenet 95 € / vuosi

Toimitilamme löytyvät osoitteesta
Kuusamontie 45 (entinen Ä-Baari)

Olemme lomalla 22.6.-1.7.07
PUHELINNUMEROMME ON 040-521 0494

TERVETULOA TUTUSTUMAAN,
ME TARJOAMME KAHVIT KESÄKUUN AIKANA!

Hopeaharju - Vanhuus ei tule yksin

Hopeaharju on n. 45-paikkainen vanhusten hoivakoti. Vanhainkodissa asuvat vanhuksat, joiden asuminen omassa kodissa, vanhustentaloissa tai pienryhmäkodeissa ei enää onnistu omaisten tai kotipalvelun turvin.

Hopeaharjun asukkaat on jaettu neljään soluun, Kiekeröön, Siulaan, Laavuun ja Jotokseen. Lomapaikalle Hopeaharjuun tulee vanhuksia, joiden hoitava omainen tarvitsee lepoa.

Hopeaharjussa toimii myös kunnan kaikille ikäihmisille avoin päivätoiminta. Toimintaa on maanantaisin, keskiviikkoina ja perjantaisin klo 9.00-14.00. Ohjelmaan sisältyy virkistys- ja kerhotoimintaa, askartelua, käsitöitä, jumppaa, vapaata seurustelua, kahvitelua ja ruokailua. Tarvittaessa saatavissa on myös jalkojenhoitajan ja kamppaan palveluita. Sallan kunnan vanhus- ja vammaistyönjohtajan Leena Särkelän mukaan ikäihmiset viihtyvät kerhossa hyvin.

Särkelä tuli Sallan vuonna 1981. Hän aloitti Kursussa terveydenhoitajana ja kahden vuoden kuluttua hän suoritti sairaanhoidon hallinnon tutkinnon. Särkelä valittiin Sallan terveyskeskukseen johtavaksi hoitajaksi, mutta virka lakkautettiin vuonna 1993 ja Särkelä siirtyi vanhustyön virkaan, johon kuuluvat vanhusten ja kehitysvammaisten huolto.

Särkelällä on terveydenhuollon koulutustausta ja hän on lisäksi opiskellut omalla ajallaan useita eri approja, eli yliopiston perusopintoja, sekä kieliopintoja. Porotilan emäntänä hän on suorittanut myös poroappron, sekä erilaisia lihanjalostuskursseja. Vapaa-ajallaan Särkelä puuhailee puutarhanhoidon parissa. Särkelä kuvailee harrastustaan mukavaksi ja terapeuttiseksi.

Sallassa työuransa luonut Särkelä ei osaa kuvitella asuvansa muualla. Hänen mukaan työtä riittää vanhusten parissa, sillä heidän lukumääränsä kasvaa aina vuoteen 2035 saakka. Kehitysvammaisia Sallassa on n. 60 ja myös heidän ikärakenteensa vanhenee. Tulevaisuudessa tarvitaan lisää tilaa ja suunnitelmassa on laajentaminen.

Särkelän mielestä ennalta ehkäisevä fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hoito on tärkeää, jotta vanhuksat pystyvät olemaan kotonaan loppuun asti.

Vanhainkoti-avopalvelukeskus Hopeaharjun lähellä on neljä rivitaloa, joissa on yhteensä 18 vuokra-asuntoa. Asukkaiden valinta tapahtuu sen perusteella, kuinka paljon he tarvitsevat hoivaa ja huolenpitoa. Hopeaharjun kotipalveluryhmä palvelee asukkaita heidän kunkin oman henkilökohtaisen hoito- ja palvelusuunnitelman pohjalta. Suunnitelmaa laadittaessa läh-

Vasemmalla Leena Särkelä, oikealla Aila Raatikka-Metsänen

tökohtana pidetään asukkaan omia voimavaroja ja pyrkimyksenä on säilyttää kunkin omat taidot ja kunto.

Sallan kirkonkylällä olevassa Kullero-kodissa asuvat vuokralla vanhuksat, jotka kaipaavat turvallisuutta ja toisen tukea enemmän kuin on mahdollista järjestää kotonaan yksin asuvalle. Arkipäivisin vanhuksista huolehtii vakituinen työntekijä ja iltaisin tai viikonloppuisin hoitamassa ovat kotipalvelutyöntekijät.

Kinttala-koti on aloittanut toimintansa tammikuussa 1999. Kinttala on nimensä mukaisesti koti, eli asukkaat ovat vuokralla ja kalustavat itse huoneensa. He myös ostavat itse lääkkeensä ja muut henkilökohtaiset tarvikkeensa. Kinttalassa on ympärivuorokautinen hoito.

Johtava kodinhoitaja Aila Raatikka-Metsänen on aloittanut työnsä hoitoalalla vuonna 1976, jolloin hän teki sijaisuuksia hoitoapulaisena.

Vuonna 1984 hän sai vakinaisen työpaikan ja valmistui 1990-luvun alussa kodinhoitajaksi. Vuonna 1993 Raatikka-Metsästä tuli sosiaaliohjaaja. Vuonna 2000 hän siirtyi kotipalveluun ja vuodesta 2001 lähtien hän on toiminut johtavana kodinhoitajana.

Myös Raatikka-Metsänen pohtii lisääntyvän asiakasmää-

rän mukanaan tuomia haasteita. Asiakkaat ovat entistä tietoisempia omista tarpeistaan ja palveluita tulisikin Raatikka-Metsäsen mukaan kehittää. Hopeaharjussa on hänen mukaansa hyvä työilmapiiri ja hänestä on tärkeää, että esimies on lähellä. Raatikka-Metsänen ja Särkelä työskentelevätkin viereisissä huoneissa.

Raatikka-Metsänen on syntynyt ja kasvanut Sallassa. Kouluja hän on käynyt maailmalla, Hämeenlinnassa ja Kokkolassa. Lisäksi hän on kierrellyt ympäri Eurooppaa miehensä rekan kyydissä. Luonto ja metsästä kulkeminen ovat hänelle tärkeitä asioita. Luonnossa liikkumisen lisäksi vapaa-aikaan kuuluvat koiranhoito ja jumppa.

Raatikka-Metsänen käy työhönsä liittyen lähiesimieskoulutusta, josta hän saa syksyllä paperit. Koulutuksen avulla hän pystyy kehittämään omaa työtänsä ja saa siihen uusia näkemyksiä.

Hanna Vuonnala

Poroilla ja lampaila syrjäkylät eläviksi

Sallassa on poroja 10 000 kpl eli yli kaksi kertaa niin paljon kuin asukkaita. Porotalous on alueen vanhimpia elinkeinoja, ja sanotaankin, että poromies on se, joka sammuttaa kylän valot viimeisenä. Perinne suvun elinkeinon jatkamisesta sitoo jatkajia porotalouden pariin huonoinakin aikoina.

Sallan poroteurastamon ja poronlihanleikkaamojen myötä poromiehet ovat panostaneet poronlihan omatoimiseen markkinointiin. Poronlihan toimittavuus poromieheltä suoraan asiak-

kaalle onkin parantunut viime vuosina. Valmiiksi paloiteltua ja annospaloihin pakattua poronruhoa saa poromiehiltä suoraan myös Etelä-Suomeen toimitettuna. Poronlihaa on parhaiten saatavilla syksyllä ja alkutalvesta, jolloin erotuskausi on kiivaimmillaan.

Porotalouden rinnalle on viime vuosina noussut myös lammastalous, joka sopii Sallan alueelle mainiosti. Lammastaloudessa voidaan hyödyntää viljelemättömiä peltoja ja käyttämättömiä navetoita. Pusikoituneiden peltoalueiden ja

jokivarsien maisemia hoidetaan laiduntamalla lampaita.

Sallalainen lampaanliha on yleensä yöttömän yön laiturilla kasvatettua karitsanlihaa, joka on vähärasvaista, mieto, vaaleaa ja hienosyistä.

Lihan lisäksi lampaista saatavia viljoja ja taljoja hyödynnetään paikallisissa käsitoissa.

Niina Pohtila

Mitä oppisopimuskoulutus tarkoittaa?

Oppisopimus on opiskelijan ja työnantajan välillä kirjallisesti tehtävä määräaikainen työsopimus. Työsuhteessa opiskelijalle maksetaan työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Työehdot ja -velvollisuudet ovat samanlaiset kuin normaalilla työntekijällä. Suurin osa (n. 80 %) ammattitaidosta opitaan tekemällä käytännön työtä työpaikalla, jota tukevat alan oppilaitoksessa suoritettavat tietuudelliset opinnot (n. 20 %). Myös omalla ajalla tapahtuvaa etäopiskelua sisältyy opintoihin. Opiskelijalle tehdään aina henkilökohtainen opiskelusuunnitelma huomioiden hänen aikaisemmat opintonsa ja työkokemuksensa. Oppisopimus voidaan tehdä 17 v. täyttäneelle, yläikärajaa ei ole. Oppisopimuksen pituus vaihtelee 1-3 vuoteen tutkinnosta riippuen. Oppisopimusopiskelijan valitsee aina työnantaja. Sallan kunnassa on tällä hetkellä 19 henkilöä oppisopimuksella eri aloilla, joista 9 henkilöä suorittaa johtamisen erityisammattitutkintoa. Seuraavassa haastateltiin oppisopimusopiskelijoita.

Noora Peltoperä

Noora osallistui keväällä 2006 työvoimatoimiston "Tähtäimesä työ- kurssille", josta hän sai tietoa oppisopimuskoulutuksesta. Hän otti yhteyttä Sallan kuntaan syksyllä 2006 mahdollisuuksista suorittaa merkonomien tutkinto oppisopimuksella. Tammikuussa 2007 Noora sitten aloitti oppisopimuskoulutuksen koulu- ja taloustoimistossa. Lähiopetuspäiviä on noin 100 kolmessa vuodessa ja kouluna toimii Oulun Markkinointi-Instituutti.

Työtehtäviin kuuluu mm. lasutus, asiakaspalvelu ja toimistotyöt. Vaihtelua kuitenkin on, sillä Noora työskentelee kahdessa eri toimistossa. Palkka on toimistotyöntekijän peruspalkka, jolla hän omien sanojensa mukaan tulee toimeen. Noora haluaa erityisesti kiittää työnohjaajaansa Tuula Rissasta, jonka kärsivällisyys ja tietotaito on ehtymätöntä. "Suosittelem oppisopimusta lämpimästi, sillä se antaa ammatin ohella myös todella tarpeellista työkokemusta."

Seija Kuusela

Seija sai tiedon vanhainkodin johtajalta, että lähihoitajaksi oppisopimuksella on avoinna kolme paikkaa. Koska Seija on luonteeltaan huolehtivainen ja hänen suvussa on paljon hoitoalalla työskenteleviä, päätti Seija ryhtyä tuumasta toimeen.

Lähihoitajan oppisopimuskoulutus kestää kolme vuotta ja lähijaksoja Seijalla on joka toinen viikko kolme päivää kerrallaan ja opiskelupaikkana on Kemijärvi. Seija työskentelee Kinttalakodissa vuoroin kehitysvammaisten ja dementia-aiheilla. Työtehtäviin kuuluu mm. pyykkäämistä, siivoamista, saunottamista, ruokailun avustamista sekä insuliinien pistämistä. Työ on 2-vuorotyötä, joten työn ohella opiskelu tuntuu välillä

lä raskaalta, sekä työssäohjaajalla on usein kiirettä omissa töissään, mutta tämä onkin sellaista työtä, jonka vain tekemällä oppii.

Seija pitää käytännön työstä enemmän kuin koulun penkillä istumisesta, vaikkakin koulu katkaisee mukavasti työrytmin. Seija totesi lopuksi: "Pätkätkään en kadu, kun tämän tien valitsin."

Sonja Määttä

Sonja on haaveillut aina työskentelevänsä lasten ja nuorten kanssa ja oltuaan koululla jonkin aikaa henkilökohtaisena avustajana, työnantaja ehdotti hänelle koulunavustajan oppisopimuskoulutusta. Sonja innostui asiasta ja aloittikin opiskelun syksyllä 2006.

Koulunavustajan oppisopimuskoulutus kestää 13 kk ja lähiopetusjaksoja Sonjalla on joka toinen viikonloppu, jotka hän suorittaa Rovaniemellä Lapin ammattiopistolla. Opiskelijoita tässä ryhmässä on n. 30, joista vain osa on koulunkäyntiavustajan opiskelijoita, mukana on siis muunkin alan opiskelijoita mm. päivähoitajaopiskelijoita. Sonjan työtehtäviin kuuluu mm. henkilökohtainen avustaminen, koko luokan avustaminen erilaisissa tehtävissä ja jonkin verran Sonja on tehnyt myös opettajan sijaisuuksia. Työ on monipuolista ja vaihtelevaa ja yksikään päivä ei ole samanlainen.

Sonja pitää käytännön työstä, mutta lähijaksot piristävät, koska sieltä saa aina uusia ideoita ja oppii paljon uutta. Sonja kiittelee työyhteisöään kannustamisesta ja opastamisesta ja erityiset kiitokset Sonja haluaa antaa omalle työnohjaajalleen Eija Niemelälle ja suosittelee kyllä muillekin oppisopimuskoulutusta.

Irene Schroderus

Irene on aina ollut liikunnallinen ja haaveena on ollut pitkään

jokin liikunnallinen työ, jossa saa opastaa ja puuhastella ihmisten kanssa liikunnan parissa. Ja viime syksynä haaveesta tuli totta! Työvoimatoimiston ilmoitustaululla oli ilmoitus, että Sallan kunta hakee liikunnanohjaajan oppisopimusopiskelijaa. Irene haki paikkaa, sai sen ja aloitti opiskelun syksyllä 2006.

Liikuntaneuvojan oppisopimuskoulutus kestää kolme vuotta, joista osa on lähiopetusjaksoja ja Irenellä näitä lähiopetusjaksoja on n. 7-8vko/vuosi ja opiskelupaikkana on Pajulahden valmennus- ja liikuntakeskus.

Työtehtäviin Irenellä kuuluu eri liikuntaryhmien ohjaaminen, tapahtumien järjestäminen ja toimistotyöt. Viime kaudella Irenellä oli 13 eri liikuntaryhmää vedettävänä viikossa. Siinä kyllä itselläkin kunto pysyy kohillaan.

Irene pitää työstään paljon, se on monipuolista ja vaihtelevaa. Välillä olevat lähijaksot katkaisevat mukavasti arkirutiinit ja ne antavat todella paljon, koska asiaa tulee paljon ja vielä se, että kun viikko ollaan porukan kanssa yhdessä, saa vaihtaa kokemuksia ja ideoita toisten kanssa. Irene antaa todella isot kiitokset työnohjaajalleen Petteri Salmijärvelle ohjauksesta, opastuksesta ja kannustamisesta.

Suvi Seppälä

Suvi halusi uusia haasteita ja tuulia elämään, joten hän vetäytyi hotelli- ja ravintola-alalta ja kuulutuaan mahdollisesta oppisopimuskoulutuksesta Sallassa, paluu kotipaikkakunnalle oli mieluinen. Suvi pääsi kulttuuritoimelle oppisopimusopiskelijaksi ja pätkätkään hän ei ole päättänyt katunut.

Suvi suorittaa lähijaksot Oulun markkinointi-instituutissa joka toinen kuukausi ja on kerrallaan koulussa kolme päivää. Merkonomien tutkinto on hyvin yleispätevä tutkinto lähes alalla kuin alalla.

Suvi pitää yhdistelmästä koulu ja työ, sillä pelkkä koulun penkillä istuminen ei kiinnosta. Paljon on itsenäistä opiskelua ja etätehtäviä ja ilman kalenteria ei pärjää. Työtehtäviin kulttuuritoimella kuuluu mm. erilaisten tapahtumien järjestäminen, niistä tiedottaminen,

tapahtumien päivittäminen kotisivuille, toimistotyöt ja asiakaspalvelu. Tapahtumien järjestäminen vie yllättävän paljon aikaa ja itse tapahtumat ovat useimmiten ohji 1-2 tunnissa. Suvi on paljon töissä pyhäpäivinä, kun muut nauttivat vapaista.

Suvi on iloisesti yllätynyt siitä, kuinka paljon meillä Sallassa löytyy paikallista osaamista musiikin, taiteen, tanssin ym. saralla ja kuinka mukavasti kunnassamme on esiintymishaluisia nuoria, aikuisia ja senioreita. Kiitos siitä ja toivottavasti yhteistyö jatkuu! Tämä helpottaa huomattavasti kulttuuritoimen työtä ja budjettia sekä iloituttaa kuntalaisia, kun on esiintyjä oman kunnan väkeä. Ja kiitos työssäohjaajalleni Liisa Brandensteinille! Meillä on kyllä Liisan kanssa hauskaa töissä.

Airi Korva

Airi on toiminut kodinhoitajana 25 vuotta. Työnantajan innoittamana hän lähti opiskelemaan oppisopimuksella kodinhoitajaksi, koska Airilla ei ollut koulutusta alalle.

Kodinhoitajakoulutus oppisopimuksella kestää kolme vuotta ja Airilla on jo takana kaksi vuotta, joten viimeinen tiukka vuosi on menossa. Opiskeluun kuuluu lähijakso ja Airilla se on aina kerran viikossa Kemijärvellä. Opiskeluporukka koostuu monen ikäisistä opiskelijoista ja yhteensä heit 18.

Pääsääntöisesti Airi työskentelee Etelä-Sallassa, mutta harjoittelujaksot hän käy suorittamassa Sallan kirkonkylällä ja tähän mennessä harjoittelupaikkoja on ollut Hopeaharju ja Tennontien päiväkotia.

Airi kiertää pitkin Etelä-Sallaa omalla autolla ja työtehtäviin kuuluu kodin hoitoon liittyvät jutut esim. siivous, ruoanlaitto ja saunotus. Airilla on kodinhoitajan peruspalkka, johon hän hieman toivoisi korotusta, jo pitkien välimatkojenkin takia.

Yleisesti ottaen Airi on todella tyytyväinen tilanteeseensa, opiskelu antaa todella paljon ja käytännön työ on kiinnostavaa ja monipuolista. "Suosittelem tätä muillekin", toteaa Airi lopuksi!

Airi ei halunnut kuvaansa julkaistavan, vaan haluaa pysyä piilossa.

Yhdessä tehty Kotosalla tiedotuslehti

Kolmesti vuodessa ilmestyvästä lehdestä, tammik-, kesä- ja marraskuussa, vastaa Matkalle Sallaan ry Tarja Mattilan johdolla.

Lehteä jaetaan myös isoimmilla matkailumessuilla; Matkamessut Helsinki, Erämessut Riihimäki / Oulu ja Ski-Expo Helsinki.

Kuuden muun numeron julkaisemisesta vastaa Sallan kunta päätoimittajanaan Marja Myllykangas. Ilmestymiskaudet ovat: helmik-, huhtik-, kesä-, elokuu- ja joulukuuta.

Lehden alkuaideana on varmaankin lausuttu monta kertaa eri yhteyksissä. Siitä on puhuttu messuilla ja paikkakunnalla. Ajatusta on ollut monta ja nimivaihtoehtoja useita. KotoSalla-nimi on Kauko Kellokummun idea ja ollut käytössä yhden kerran 1990-luvun alussa.

Yhteistyötä

Yhteisellä kokousreissulla Matkalle Sallaan markkinointiyhdistyksen puheenjohtaja Tuija Kääriäinen kertoi lehti-ajatuksista Sallan kunnan sivistystoimenjohtaja Marja Myllykankaalle, jolla oli samankaltainen hanke meneillään.

Marja Myllykangas organisoivat yhteistyökuvion kunnan ja muun lehden tekoporukan välille.

Lehden idea on toimia tiedottajana niin matkailijalle kuin paikkakuntalaisellekin lukijalle. Uskomme lehden kiinnostavan monenlaisia lukijoita aihepiiriin laajuuden vuoksi.

Sallan matkailun yhteisite uusitaan kerran vuodessa. Nimensä mukaisesti esite keskittyy Sallan matkailupalveluiden yleisesittelyyn. Esitettä nopeampaan ja huokeampaan tiedottamiseen on tarvetta.

Lehden valmistamiseen osallistuu laaja joukko eri alojen edustajia. Juttuja kirjoittavat monet asiantuntijat omilta aloiltaan.

Työryhmän jäsenet

Tarja Mattila Sallan Poropuistosta kerää jutut, kirjoittaa itse juttuja ja toimii päätoimittajana.

Paula Aspholm Projektipäällikkö / Sallan kunta koordinoi alueeseen, reitteihin ja matkailuun liittyviä juttuja.

Seuraavat hanketyöntekijät huolehtivat kehittämishankkeiden näkyvyydestä:

Nina Sipola Koulutusmatkailu hankkeesta, Jukka Tervo Sallan kunta, nuorten työpajaohjaaja, Kauko Kellokumpu on laatinut ulkoasun grafiikan, Kari Korpela Kuolajarvi hankkeesta valmistaa nettilehden.

Lehteä jaetaan paikkakunnalle kaupoissa ja muissa yrityksissä. Lehti on luettavissa myös netissä: www.kotosalla.kuolajarvi.fi

"Sallan Puolikas" -puoli Sallaa

puolimaratoonin ja ulkoilutapahtuma
Sallan Kellošelässä lauantaina 25.8.2007

Startti

klo 12.00 Kellošelän koululta

Reitti

Reitti kulkee pääasiassa sora- ja metsäteitä pitkin, Kellošelän ja Aatsingin kylien kauniissa maisemissa

Sarjat

Naiset, miehet, nuoret alle 18 vuotta ja jokamiesluokka aikuisille ja lapsille. Jokamiesluokassa tyyli, välineet ja matka on vapaa. Reitin voi hyvin vaikka pyörällä koko perheen voimin.

Ilmoittautuminen Pe 17.8.2007 mennessä

Osallistumismaksu

Aikuiset: kilpasarjat ja jokamiesluokka 25 €
Nuoret: kilpasarja ja jokamiesluokka 15 €
Kellošelän kyläyhdistyksen tilille 540900-212452
Osallistumismaksuun sisältyy:
huolto reitin varrella, ruoka ja sauna.

Palkinnot

Kilpasarjoissa kolme parasta palkitaan. Jokamiesluokassa palkinnot arvotaan.

Lisätietoja

puh. 040-5670670 Anne,
040-5758143 Riitta tai Petteri 016-879225

Järjestää

Kellošelän kyläyhdistys ja Sallan liikuntatoimi

Tervetuloa testaamaan murre-sanatietouttasi Sallapäivänä 19.7. valtuustosalin!

Sallan ja lähiympäristön murre-sanat

Anhiron - perätön. Kyllä seun aivan anhiron puhe, minä en siihen usko.
Auskari - viskin. Mitä siinä istut, auskaroi sitä vettä veneestä.
Alusta - vuoteen alunen. Pane alusta kans siihen vuoteeseen.
Atimo - sukulaisvieras. Naapurihin näytti tulevan atimoja.
Hellä - arka. Seu vieläki tuo paikka hellänä, kun siihen eilen vähän kanki kävi.
Harmaja - kirmuhuitu. Olisipa nyt hapanta harmajaa, nii jo jano lähtis.
Hipasi - kosketti. Ei se kuv vähän vain hipasi.
Holvaten - runsaasti. Jopa vettä tulee aivan holvaten.
Huntalo - ymmärtämätön. Mitäs sinä sitä huntaloa (lasta) kiusaat.
Hölläri - pannukakku. Koska meillä laitetaan herähölläriä.
Hölse - sose. Eihä tämmösellä lumihölsehellä pääse minnekään.
Illottaa - katsoo ylöspäin. Älä sinne illota, katto vähän alemmas.
Jonka - uho, veto. Tässä käy sellainen jonka, ettei tässä voi olla jorva - istuinlihas. Minulla meni pyörällä ajaissa jorvat kipiäksi.
Junki - huono veitsi. Ei tällä jungella lastua saa.
Kaasi - lamppuöljy. Em muistanu ostaa kaupasta kaasiakaan.
Kapusta - liemikauha. Ota kapustalla ite ja syö.
Kohveeraa - hamstraa. Jos sei kohveeraa, nii ei sittä koskaan.
Kolijottaa - keturoi. Neljä ei ole paljo, kun saa talven taljalla kolijottaa.
Koltasin - hain. Minä kyllä koltasin kaikki paikat, mutta ei sitä löytyny.
Köpiö - kasettunut. Tästä köpiöstä ny ei ole enään mihinkään.
Luosto - viiru. Se luostokylki vaajin se on se. Ota se.
Melkuta - hämmennä. Melkuta sitä taikinaa, ettei se pääse nousemahan.

Nimimerkki Häävän, eli Aulis Akolan lähettämiä murre-sanatietouttasi
Koillislappi-lehdessä 1950-luvulla.

Kekkosen vika

*Salla täyttää tänä vuonna 150 vuotta
ja juhluvuoden kunniaksi päätettiin
tehdä näytelmä.*

Näytelmää alettiin kirjoittaa kansalaisopiston Draama-piirissä viime syksynä. Työryhmään kuuluivat Laura Huhtala, Hanna Kettunen, Annina Kämäräinen, Olli Mikkola ja Pirjo Maunu, joka toimii ohjaajana.

Käsikirjoitustiimi teki ahkerasti töitä ja niinpä näytelmän käsikirjoitus saatiin valmiiksi syksyn aikana.

Harjoittelemaan päästiin maaliskuussa ja ensin pidettiin lukuharjoituksia ja haettiin li-

sää näyttelijöitä. Käsikirjoitustiimin jäsenet ovat kaikki mukana näyttelemässä ja lisäksi mukaan tulivat Raija Ämmälä, Antero Miettinen, Hannu Arola, Jarkko Veima, Anna-Riika Hautaniemi, Iida Kettunen, Sari Sipola ja allekirjoittanut.

Todenteolla näytelmää on harjoiteltu nyt pari kuukautta ja harjoituksia on viikonlop-puisin n. 4 tuntia päivässä.

Näytelmän nimi, Kekkosen Vika, viittaa Sallassa 1963 järjestettyyn maatalousnäytte-

lyyn ja siellä tapahtuviin hauskoihin sattumuksiin.

Näytelmä pitää sisällään hiukkasan draamaa ja komiikkaakin sieltä löytyy, pikkuisen myös "kauniita ja rohkeita". Tapahtumat ovat yhden näytelypäivän tapahtumia ja osin myös tositapahtumiin perustuvia.

Pienen ydinperheen ja naapurien välinen olo ja elo on tapahtumarikasta ja hyvin elävää. Teemme työtä näytelmän parissa tosissamme, jotta voim-

me tarjota yleisölle hauskan ja muistorikkaan elämyksen.

Näytelmän ensi-ilta on Sallapäivänä toritapahtuman jälkeen illansuussa.

Maria Ämmälä

TAPAHTUMAKALENTERI - Kesä 2007

18.6.-13.7. Kirjasto
22.6. klo 19-22 Lapajärvi

23.6. klo 19-1.-20.7. Vallovaara valtuustosalin
7.7. klo 14 Lapajärvi
7.7. klo 16 Lapajärvi
9.-20.7. Maaruska
13.-15.7. Vuorikylä / Venäjä
13.-20.7. Sallan Lomakoti
13.7. Kursu
13.7. Kursu
14.7. klo 14 Lapajärvi
14.7. klo 16 Lapajärvi
14.7. klo 16 Saija
14.7. Karhujärvi
14.7. klo 12 Kursu
15.7. Kenttälampi
15.7. Hautajärvi

16.-31.7. Sallan kirjasto
17.7. kk:n koulu
17.7. klo 19 Vanha Salla / Venäjä
18.7. Sallan kirkko
18.7. klo 19 Sallan kirkko
19.7. klo 10.30 & 12.15 Sallan keskusta
19.7. Paloasema
19.7. klo 18 kk:n koulu
19.7. Sallan Lomakoti
19.7. Kirjasto
20.7. klo 10 Yläaste
20.7. Yläaste
21.7. Vanha Salla / Venäjä
heinäkuu Naruska
4.8. klo 12 Lapajärvi
11.8. klo 12 Lapajärvi
25.8. Kellošelkä / Aatsinki
15.-16.9. Hopeaharju
15.9. klo 13.30 Poropuisto
15.9. klo 18 Lapajärvi
16.9. klo 13 Sallan Kirkko
16.9. syyskuu Vanha Salla / Venäjä
30.9. Saijapirtti
4.10.

Paavo Laineen töiden näyttely
Juhannusaatto: Nokipannukahvit ja lätyjä rantatullilla sekä yhteislaulua haitarin säestyksellä
Vallovaaran juhannustapahtuma
Logo-kilpailun töiden näyttely
Siikapottupäivä
Perinnenäytelmä: Sillo keisarivallan aikahan
Taideseuran näyttely
Retki Vuorikylään
Musiikkileirit
Rantajuhla
Tanssit
Siikapottupäivä
Perinnenäytelmä: Sillo keisarivallan aikahan
Perinteiset maailmojen väliset petankkikisat
Karhujärven kyläjuhla
Alakurttien sukukokous
Naruskapäivä
Hautajärvi-päivä; niittytalkoot, perinneruokailu, Hautajärven v. 1967 rippikoululaisten tapaaminen, Oulangan seutupoikien 60-vuotisjuhla, tanssit
Evakkonäyttely
Salmivaaran kylätapahtuma
Huvin vuox: Kälviän näyttämö
Jumalanpalvelus ja Kansalaisjuhla Vanhassa Sallassa
"Muistojen virta" -konsertti
Paksu & ystävät maailmalla (Teatteri Mukamas), Paloasema
Sallapäivä- toritapahtuma
Paksu ja ystävät maailmalla (Teatteri Mukamas)
Kekkosen vika- näytelmän ensi-ilta
Pop-rock- leiriläisten päätöskonsertti
poistokirjamynti
Sukuseminaari
Musiikkiteatteri: Sallan Lauu
Kävelyretki Vanhaan Sallaan
Naruskan kyläjuhla (ent. ja nyk. naruskalaisten tapaaminen)
Näytelmä tilauksesta: Sillo keisarivallan aikahan
Näytelmä tilauksesta: Sillo keisarivallan aikahan
Sallan Puolikas - juoksutapahtuma
Ruska Intima- konsertit:
Kahvikonsertti: Sabava- yhtye
Päivälliskonsertti: Team Tusina, Sabava-yhtye
Sabava -yhtye: venäläistä kansanmusiikkia, kahvitarjoilu
Kirkkokonsertti: Berlevägin mieskuoro
Ruskaretki Rohmoivalle
Lasten puuhapäivä, Loisikis konsertti
Näytelmä: Kekkosen vika

Who is Pertti Poromies?

Maybe you know already the answer on that question. But do you really know? Maybe after reading this short story you will say: "Yes, I knew that already.", or: "This was completely new to me".

Well, Pertti Poromies was born in Rotterdam, the Netherlands, 13 April 1957 as Barend Braafhart, called Bart. He grew up in the big city of Rotterdam and became first a teacher in primary school (ala-aste) and in 1989 second director of the school. But what brought him to Scandinavia, Finland, Lapland, Salla?

Pertti Poromies tells: "My first visit to Salla was already in 1978! Together with my brother we passed Salla during our summer holiday. Two nice things from that visit: In Sallatunturi we found a for us 'strange' white building. Not knowing that the name Revontuli meant Northern Lights.... However, in my notebook I wrote the historical words (it was 1978!!): "A place to come back one day". Why? Well "Salla is Salla" and "The visitors know why....."

I came back in 1982 to Finland for summer my holidays (till 1999.....). But it took me till 1989 to stay overnight the first time in Salla. During ten years all summer holidays were at least 1 week also in Salla. The contacts with the people in the Sallatunturi area became more and more tight. In 1995 I was invited by Arto Virkkula to help with the information meeting for the Dutch tourists. It was the first time I acted as "Peski". Great fun we had and the tourists liked it very much too! In next years we did the same things. In 1996, when Jotos was taking care for the programs in the Reindeer Park, I joked: "Can I buy a reindeer?" The answer was: "Yes why not?"

Three days later the contract was signed and I became the first Dutch Reindeerman. Name of the reindeer: 'Zwarte Piet', in Finnish: 'Musta Pietu', in English: 'Black Pete'. It was time for a Finnish name. The name 'Pertti' was easily found and because of owning a reindeer it became: "Pertti Poromies".

To make a long story short: I became a real Salla fan! The result was that I even resigned my job as a teacher in Holland and in 1999 I moved to Salla. Again something humoristic happened. When I arrived with all my belongings in Salla the first thing I got to hear was: "Oh, you really came?" But there was for me no way back! I started as a photographer, info maker, organized a hunting trip, made a Dutch language course for the people working in tourism. But that was not enough for a living. No work, no income. And to stay in Finland I needed also a residence permit. Was the adventure really over? Happily not! Sallatunturin Tuvat offered me a job as PR&Marketing Assistant. Great! First job was cleaning the snow from the door steps and the parking places, because a good PR starts with a clean door step! And you know what? That is very true!!!! I also became snow mobile safari guide. Also Jotos/Salla Reindeer Park offered me a job as some kind of a wilderness guide. In that time I wrote also a plan for the development of tourism in Salla (with a yearly budget of 15.000 Euro....)

Then started the first visits to Travel Fairs in Holland and Helsinki. A period of almost 5 months unemployment, because the cross border point with Russia was not opened in 2000. I almost had to leave the country, but then Salla Municipality gave me a job in the Salla CBC project. The development of tourism in East-Lapland could really start! Because of successful results I got in 2002 a job in

the North East Finland Regional Centre Program. I became Tourism coordinator and Municipality Coordinator. During this period 2002-2007 I was involved in the development of cooperation in tourism between Salla, Kuusamo, Posio and Taivalkoski. An unexpected highlight in that period was the honorable title "Laplander of the year 2002". Unbelievable effect this had. Radio-, tv- and newspaper-interviews, especially in Holland, but also in Finland and Belgium. In 2004 We got the first direct winter flights Amsterdam-Kuusamo. In winter 2007 we had 20 flights and almost fully booked! And that meant a new challenge: The summer tours for Dutch by own car (already since 1989) will be partly further developed in a prestigious project called: "Summer charter Fly&Drive project 2007". Since January 2007 I am now project leader of this project and the meaning is to put up a cooperation network in the whole Lapland! We start with 8 direct flights Amsterdam-Rovaniemi. Again the Dutch tourism will be set as a possible example how to develop this totally new concept in summer time in Lapland. In passed years we have shown together what is possible. I am very proud that I am part of that group! I live now almost 8 years in Salla, my 50 years' birthday was a so called 'mile stone', but also I experienced the warmth of all my friends I have in Salla! Many people have asked me in the passed years: "Why on earth did you choose to move to this place?" Well "Salla is Salla". They also asked me not to change too much, because they liked it so much in Salla and in Lapland how it is now. The big challenge for us is to develop, but not to destroy what we have!! That's why we have to develop "STEP BY STEP" and that's why my slogan is:

"TOGETHER WE ARE STRONG, VERY STRONG!"

Opetustoimen TYHY-päivät 6.-7.9.2007 Työhyvinvointia Sallatunturilla

Opetustoimen TYHY-päivät jakaantuvat luentoihin ja työpaja-tyyppiseen ryhmätyöskentelyyn. Katso tarkempi ohjelma osoitteessa www.salla.fi/koulutusmatkailu

Luennoimassa työhyvinvoinnin asiantuntijoita mm. Tia Isokorpi, Liisa Keltikangas-Järvinen, Liisa Honkavaara ja Marita Ilmonen-Paunonen

Kohderyhmä

Opetustoimen johto ja henkilöstö, luottamusmiehet, työsuojeluvaltuutetut, ammattiliittojen- ja työterveys- huollon edustajat, lautakuntien jäsenet, sekä muut aiheesta kiinnostuneet

Ilmoittautumiset

Ilmoittautumiset **22.8.** mennessä. Lomake osoitteessa <http://www.salla.fi/koulutusmatkailu>

Lisätietoja

Itä-Lapin koulutusmatkailuhanke / Nina Sipola e-mail: nina.sipola@salla.fi, puh. 040 559 6035

www.salla.fi/koulutusmatkailu

SALLAN ELÄKELÄISET RY

HYVÄÄ KESÄÄ
KAIKILLE
&
TERVETULOAA
KAHVILLE &
NISULLE
SALLAPÄIVÄNÄ
KOJULLEMME!!

TOIMINTA JATKUU
17.9. KLO 10
JOSAIN

Sallan kansalaisopisto

Matkailuneuvonnan INFO kesällä

Avoimna kesä-heinäkuun ajan: arkipäivisin klo 9.00 - 15.30.

Puh. 0400-269 838.

Viikonloppuisin klo 11.00 - 17.00.

Matkailuneuvonnan Info sijaitsee kunnanviraston yhteydessä os. Postipolku 3.

Osallisuutta ja osaamista kaikenikäisille

Kansainvälinen Sallan lukio

Huhtikuun lopulla Sallan sivistystoimi sai vieraita Venäjän Polarnye Zorin kaupungista, Opetushallituksesta ja Lääninhallituksesta. Vieraat olivat tulleet kuulemaan ja keskustelemaan Sallan lukion ja Kursun koulun yhteistyöstä venäläisten koulujen kanssa. Sallassa on jo jonkin aikaa ollut vireillä hanke, joka tavoitteena on lukion kansainvälistäminen. Sallan lukiossa venäläisillä nuorilla on mahdollisuus suorittaa suomalaisen lukion oppimäärä ja yo-tutkinto opiskellen yhdessä suomalaisten nuorten kanssa.

Yhteistyökumppaneina kansainvälistämishankkeessa ovat olleet Polarnye Zorin kaupungin sivistystoimenjohtaja Vyacheslav Semichev ja opettaja Rosa Tsoy. Viime talvena Polarnye Zorissa aloitti noin 20 oppilaan ryhmä aktiivisen suomen kielen opiskelun opettajansa Valentina Sabon johdolla. Suomen kieltä on opiskeltu 6 tuntia viikossa. Lisäksi opiskelijat ovat myös vierailleet kolme kertaa Sallan lukiossa ja osallistuneet perusopetukseen ja lukion opetukseen. Nämä matkat on mahdollistanut opetushallitukselta saatu rahoitus. Jatkossa venäläisten opiskelijoiden opetus järjestetään etä- ja lähiopetuksena. Lähijaksoja eli Sallassa toteutettavia jaksoja on tulevana talvena tarkoitus olla kuusi. Venäjälle opetusta välitetään uusien etäopetusvälineiden avulla käyttäen avuksi muun muassa videoneuvottelua ja verkko-oppimisympäristöä. Kaikki on kuitenkin vielä avoimena ja käytännön toteutus riippuu opetushallitukselta saatavan avustuksen määrästä.

Opetushallitus hallinnoi opetus- ja ulkoasiain ministeriön rahoittamaa koulutusalan lähi-alueyhteistyötä. Sallassa vierailleet opetushallituksen edustajat olivat kansainvälistyvän koulutuksen asiantuntijoita. Marjut Kuokkanen ja opetusneuvos Paula Mattila kuuntelivat hyvin kiinnostuneena Sallan kunnan sivistystoimenjohtajan Marja Myllykankaan esittelyä erilaisista yhteistyökuvioista ja jatkosuunnitelmista. Myös lääninsivistysneuvos Helena Alhosaari ja sivistystoimentarkastaja Elisa Suutala kyselivät innokkaasti käytännön opetustyön toteutumisesta. Varsinaiset rahoituspäätökset hankkeen jatkumiseksi tehdään kuitenkin vasta kesä-heinäkuun vaihteessa.

Koulutoimen venäjäyhteistyö sai alkunsa ajatuksesta, miten paljon suomalaisella ja venäläisellä koululaitoksella on opittavaa toisiltaan. Pedagogiikasta löytyykin paljon yhtymäpintoja. Myllykankaan mielestä erilaisten konkreettisten kehittämishankkeiden kautta voidaan lisätä pienen kunnan osaamista ja luoda tulevaisuudenuskoa oman lukion säilyttämiseksi. Lukion kansainvälistämishanke on edennyt tavoitteiden mukaisesti ja vastannut suunnitelmaa. Opiskelussa ja yhteistyössä on ollut myönteinen henki. Puolin ja toisin on opittu paljon kulttuurien erilaisuudesta. Sallalaiset opettajat ovat kokeneet monikulttuurisen luokan opettamisen haasteellisena mutta erittäin antoisana.

Polarnye Zorin kaupungin sivistystoimenjohtaja Vyacheslav

lav Semichev kertoo venäläisten opiskelijoiden olevan erittäin motivoituneita ja suomen kielen opiskelun sujuneen hyvin. Jopa niin hyvin, että oppimistulokset ovat yllättäneet positiivisesti niin venäläiset kuin suomalaisetkin opettajat. Kolmen vuoden aikana venäläisillä opiskelijoilla on tarkoitus suorittaa sekä Suomen lukion oppimäärä ja yo-tutkinto että venäläinen tutkinto. Tehtävä ei ole helppo. Sivistystoimenjohtaja Semichevilla on kuitenkin vahva luottamus oppilaisiinsa. Hän näkee erittäin tärkeänä mahdollisuuden tutustua eurooppalaiseen kulttuuriin. Suomalaisen ylioppilastutkinnon suorittaminen voi myös avata ovia eurooppalaisiin korkeakouluihin.

Yhteistyön jatkuvuus Venäläisen koululaitoksen kanssa pyritään turvaamaan aloittamalla kouluvierailut suomalaisten ja venäläisten koulujen välillä jo alaluokilla. Kursun koulun opettaja Tuula Matikkala on jo useiden vuosien ajan toiminut aktiivisesti yhteistyössä Alakurtin ja Kantalahden koulujen kanssa. Kouluvierailujen tarkoituksena on saada venäläiset oppilaat innostumaan suomen kielen opiskelusta jo alaluokilla. Toisaalta myös suomalaisten oppilaiden kiinnostusta venäjän kieltä kohtaan pyritään lisäämään. Jos venäläiset oppilaat aloittavat suomen kielen opiskelun jo alaluokilla, niin suomen kielen osaamiselle on vahva pohja lukio-opintojen alkaessa.

Nina Sipola

Polarnye Zorin kaupungin opiskelijoita.

Takarivi: Leena Hautajärvi, Sirkka Takkunen, Tapani Niskala, Marja Myllykangas, Vyacheslav Semichev, Jelena Samohodskaja, Valentina Sabo, keskellä: Elisa Suutala, Rosa Tsoy, edessä: Marjut Kuokkanen, Helena Alhosaari, Paula Mattila

Sallatunturissa alppihiihtäjiä tapaamassa

Kuvassa oikealta: Marcus Sandell, Petteri Kantola, Jukka Leino, Tiia-Maria Romar, Tuukka Kaukoniemi, Sanni Leinonen ja Jessica Honkonen.

Kävin tapaamassa Sallatunturissa Suomen kärkikaartiin kuuluvia alppihiihtäjiä, he olivat täällä harjoitusleirillä ja osallistuivat myös samalla viikolla Sallatunturissa järjestettäviin Fis-pujottelukisoihin.

Yleisesti ottaen joukkue oli hyvin tyytyväinen Sallatunturiin ja Sallaan. Majoitustilat olivat heidän mielestään toimivat, ruoka maistuvaa kotiruoan tyyppistä ja rinteet olivat huippukunnossa. Ja lisäksi joukkueesta oli todella mainittavan arvoinen juttu, että he saavat rauhassa keskittyä harjoitteluun, koska fanit eivät pyöri koko ajan ympärillä.

Alppihiihtäjät antoivat arvosat rinteille, yleisarvosana oli heidän mielestään 9. Taulukosta selviää eriteltynä arvosat rinteistä ja hisseistä.

Pujottelurinne	9
Suurpujottelurinne	7
Hissit	8

Suurpujottelurinne sai siksi hieinan alhaisemman arvosan, koska rinne ei ole täysinmittainen.

Alppihiihtäjät halusivat vielä erikseen tuoda esille, että Sallatunturissa on Suomen paras pujottelurinne.

Harjoittelusta kysellessäni sain tietää, että päivässä tehdään yksi tai kaksi mäkitreeniä ja sitten kaikenlaista muuta treenaamista, esim. voimaharjoittelua kuntosalilla, pelejä (jalkapallo, salibandy yms.) ja kaikkeahan he eivät minulle tietenkään paljastaneet.

Alppihiihtäjät olivatkin erittäin tyytyväisiä Sallatunturin Liikuntakeskuksen palveluihin, kaikki tarvittava välineet löytyvät ja tilat ovat hyvät.

Tulevan kauden suunnitelmista alppihiihtäjät mainitsivat sen verran, että Salla on varmaankin se paikka, jossa tullaan treenaamaan, ainakin alkukausi ja loppukausi, koska täällä on silloin varmin lumitilanne.

Kiitokset haastattelusta ja hyvää jatkoa kaikille!!! Ja tervetuloa Sallaan!!!

Juttu ja kuvat: Irene Schroderus

Seuraava juttu on lainattu sellaisenaan Lapajärven kotisivuilta. Seppo Leinosen laatimat sivut sisältää monipuolisen aarreetan lähihistoriasta kiinnostuneelle. Arvokkaan kotiseututyön edellytyksenä on ollut ahkera monivuotinen harrastus ja haastateltavien innokkuus etsiä vanhoja papereita, kuvia ja muistoja esille.

Lapajärven kansakoulu

Lapajärven koululla 30.5.1960. Yläluokka opettaja Matti Kervinen.

Eturivi vasemmalta Terttu Lehikoinen, Hilma Tiikkaja, Riitta Lampela, Irja Siivola, Sinikka Harju, Marjatta Niemelä, Tuula Niemelä, Sinikka Siivola. **Toinen rivi vasemmalta** Veikko Lehikoinen, Tuomo Talsta, Matti Niemelä, Paavo Liukkonen, Hannu Talsta, Jouko Tauriainen, Paavo Siivola, Kalevi Kivelä, Kari Sillanpää. **Kolmas rivi vasemmalta** Terttu Mäkelä, Leena Eironen, Raija Mäkelä, Elsa Karppinen, Maija-Liisa Ylikunnari, Leena Talsta, Marketta Leinonen, Ritva Huuskonen. **Neljäs rivi vasemmalta** tuntematon, Eino Huuskonen, Juho Lampela, Timo Huuskonen, Heikki Murtola, Jorma Siivola, Pentti Niemelä. Kuva Irja Aikio

Koulu aloitti toimintansa vuokratiloissa

Erkki Siivolan talossa Huhtalassa syksyllä 1948. Ensimmäiset joulujuhlat vietettiin jo syyslukukauden päätyttyä. Ensimmäinen opettaja oli Pirkko Tuompo ja keittäjänä Hylde Kivelä. Koulu toimi Huhtalassa 1948 – 1950.

Omaa koulutaloa alettiin rakentamaan kesällä 1949. Se valmistui alkuvuodesta 1950. Koulu on vanhojenkylänsä jälle rakennus koulu. Samanlaiset rakennettiin Pahkakumpuun, Ahvenselkään, Vittikkoon ja Vallovaaraan. Koulu rakennettiin Lapajärven rantaa korkean rantatormän päälle. Opettajien asunnoista on suoraan näköalot järvelle. Koulussa on kaksi luokkaa huonetta, veisto- ja voimistelusalit, sekä toimisto ja keittiö. Asuntoja on yksi alakerrassa, keittiö, makuuhuone ja kaksiosainen iso sali. Yläkerrassa on kaksi huonetta ja keittiö ja yksi hellahuone. Pihasauna ja WC - liiterirakennus.

Koulun rakensivat Tauno Siivola, Kaarlo Leinonen, Lauri Siivola, Tauno Kantola, Oiva Kokkonen ajoi saksalaisella Reo kuorma-autolla rakennussorat. Apumiehinä olivat Jaakko Kantola ja Mikko Lampela. Muurarit olivat Uula Onkamo, Olli Kesälähti ja Kalevi Jaakkonen.

Maalauksen suoritti Aukusti Arola. Koulun maalaus oli aloitettu ja väri oli punainen. Tyyne Telaja oli opettajana. Hän ei antanut maalata koulua punaiseksi. Väri vaihdettiin hänen toimesta keltaiseksi.

Koulun opettajina toimivat: Pirkko Tuompo, Olavi Katajaranta, Tyyne Telaja, Eeva Peltoniemi, Lea Uutela ja Anna Salminen. Tyyne Telaja oli luontaishoitojen asiantuntija. 1950 luvulla koululla toimi opintokerho kylän nuorisolle jonka ohjaajana toimi opettaja Anna Salminen. Valmistettiin käsitöitä, järjestettiin joulumyyjäiset, pikkujouluja ja ohjelmallisia iltamia. Viisikymmentä luvulla pidettiin poikien jatkokoulua parina talvena Lapajärvellä.

1959 Isomaan koululaiset alettiin kuljettamaan Lapajärven kouluun Kauko Lampelan takilla ja myöhemmin Eelis Moilasen linja-autolla. Koulun oppilasmäärä oli suurimmillaan tuolloin, kuusikymmentä oppilasta. Opettajina oli 1959 – 1960 Matti Kervinen ja Ilona Isomöttönen. 1960 – 1961 Mauno Jaakkola ja Liisa Kivelä. 1961 – 1970 Kaarina ja Unto Korhonen.

Keittäjä - talonmiehinä toimivat: Anja Tuominen, Kerttu Iivari, Pirkko Siivola, Sirkka Siivola ja Irja Aikio.

Koulun toiminta lakkautettiin oppilasmäärän laskiessa alle kahdenkymmenen. Koulupiiri yhdistettiin Kursuun 1970.

Sen jälkeen koululla toimi kansalaisopiston kutomapiiri. Sallan kunta on myynyt koulun yksityiselle, missään käytössä se ei ole ollut sen jälkeen.

Isomaan kansakoulu
Perustettiin vuonna 1956. Koulu aloitti toimintansa Jenni ja Reino Iivarin talossa. Ensimmäisenä opettajana toimi Laila Pajari Kursusta. Kansakoulutarkastaja esitti Laila Pajarille, että hän lähtisi käynnistämään koulun toiminnan kylässä. Edellisenä vuonna olivat kylän lapset käyneet koulua Mälävaarassa ja asuneet viikot siellä asuntolassa.

Kylään tulivat asumaan 1950-luvun puolivälissä toisessa maailmansodassa Suomen armeijassa taistelleet 18 sotilasta. Suomen valtio rakensi korpeen tien ja erotti maat jokaiselle sekä osoitti kartanoiden paikat. Nämä miehet sekä heidän vaimonsa ja lapsensa rakensivat 18 rintamamiestilaa. Muuttanut väestö oli sällalaisia perheitä pitäjän muista kylistä. Perheissä oli lapsia paljon, olihan valtiovalan toimesta heti sota-ajan jälkeen esitetty suositus. Pitää tehdä lapsia paljon Suomeen, jo valtakunnan turvallisuudenkin takia. Tämä sodan jälkeen syntynyt suuri ikäluokka alkoi tarvitsemaan kouluja yhä laajenevassa määrin.

Oli yksi ongelma joka piti ratkaista. Kylän nimi oli Haisujänkä. Kansakoulutarkastaja toteasi Laila Pajarille, emmehän me

voi perustaa sen nimistä koulupiiriä. Eihän sinne Haisujängälle saaha ketään tulemaan opettajaksikaan. Eiköhän laiteta jokin muu nimi koulupiirille. Katsottiin kartasta mikä olisi sopiva nimenä. Kylään suunnitellun tulevan koulun tontti oli erotettu Isomaa nimisen maa-alueen laitaan. Sen perusteella koulupiiri nimettiin Isomaan koulupiiriksi. Koulu aloitti toimintansa syyslukukauden alussa 1956. Seuraavat kaksi vuotta koulu toimi Saima ja Herman Tauriainen talossa.

Kylän nimi muutettiin myöhemmin kyläläisten toivomuksesta Sallan kunnanhallituksen päätöksellä Isomaaksi.

Vuoden 1959 syyslukukauden alkaessa Isomaan koululaiset kuljetettiin Lapajärvelle kouluun ja Isomaan koulupiiri lakkautettiin.

Tervetuloa vierailemaan kylämme historiallisilla kotisivuilla. Niillä kerrotaan Sallan jälle rakentamisesta ja elämästä ennen ja jälkeen sodan. Omistan ne niille ihmisille, jotka jaksoivat täällä vaikeina aikoina. www.elappi.fi/~lapajarvi/

Seppo Leinonen
Lapajärvi

Tunturikeskuksen miljöön kehittämisen teemoja

Kevätauringossa

Värikkäiden laskettelijoiden joukko kerääntyy rinteen alle lammen rannalle. Jään pinnalla on matala vesikerros.

Tasaisin välein rinnettä viiletetään alas lautailija, kiihdyttää vauhtiaan ja liukuu lopuksi lammen yli halkaisten veteen korkeat hyökyaallot. Yleisö saattaa ilosin taputuksin uskalikkoja.

Matkailukeskuksen huolettomassa tunnelmassa koetaan ikimuistoisia hetkiä.

Syksyn kuulaus

Rinkaselkäinen joukko patikoi Sallatunturin kuoretta tunturimaiseman loistaessa parhaisissa ruskan väreissä.

Lumitykit ovat jo asemissaan tunturin juurella, ja kauempaa kuuluu rakentamisen kapsetta. Uuden lomakylän sisustustyöt ovat käynnissä.

Sallatunturilla aistii sekä Lapin jylhän luonnon rauhan että kasvavan matkailukeskuksen sykkeen.

Kaamoksen hiljainen hämärä

Luonto on pysähtynyt. Vain pakkanen rapsahtaa joskus kelopirtin nurkalla. Sinisessä hämärässä pihan ulkotuli loimottaa lämmintä valoaan. Valokehä säteilee naapurin valokehälle keskustellen yhteisestä hiljaisuuden tapahtumasta.

Sallatunturin lomakylän rinteillä mökkien valot luovat lämmintä tunnelmaa, jossa vallitsee hiljaisuuden kokemus ja kiireetön rauha.

Pienistä hetkistä kasvaa tarinoita, joihin muistoissa palataan mielellään. Tarina saa alkunsa hyvän olon tunteesta vahvasti koetussa ympäristössä.

Sallatunturin matkailukeskuksen kehittämisessä ympäristökokemuksen vaaliminen on etusijalla. Sallatunturia kehitetään kansainväliseksi matkailukeskukseksi siten, että sen juuret ovat vahvasti kiinni paikan omaleimaisuudessa.

Tunturikeskustan ympäristökuva eheytyy yhtenäiseksi rakennusten rykelmäksi, jonka ilmeessä on vanhan perinnekylän tunnelmaa. Harmaat rakennukset näyttävät olevan osa tunturirinteen jylhää kivirakkaa – rinteestä paljastuneita siirtolohkareita.

Kivisammaleen harmauden vastakohtana kohoaa Rentontulihotellin vapaamuotoinen valkoisuus. Se on kesällä säteilevä koru tunturin rinneellä ja talvella osa lumisen maiseman muotoja.

Tunturikeskuksen rakennuksilla ja puustolla rajatut ulkotilat antavat suojaa, lämpöä, ja yhdessäolon tunnetta. Tilan tuntu koetaan tämän paikan henkenä ja läsnäolon elämyksenä. Tunturimaiseman avaruus korostuu keskustan intiimin tunnelman vastakohtana.

Tunturikeskusta tiivistetään, luodaan aurinkoisia auki- oita ja suojaisia kulkureittejä. Ympäristön mittakaavana on lapsestaan huolehtiva tai varusteitaan kantava ihminen. Palvelut ovat lähellä, tiiviisti ja kiinnostavasti.

Vanhaa riukuaitaa, kelopuisia opasteita, pilarikäytäviä, luhtitaloja ja yllättäviä rakentamisratkaisuja, jotka kumpuavat lappilaisuuden juurista.

Tunturikeskukseen kehitetään miljöön kokonaisuuksia ja yksityiskohtia, jotka antavat kehykset matkailukeskuksen elämäspalveluille.

Toteutettavana on aitoa tunnelmaa ja rentouttavaa elinympäristöä, jota voi kokea vain lomalla Sallatunturilla.

Sauli Viitala vuoden 2007 kulttuuripalkinnon saaja

Saulin täyttäessä viime vuonna 80 vuotta, hänelle poikkeuksellisesti ojennettiin jo tuolloin tämän vuoden kulttuuripalkinto.

Sauli syntyi maanviljelijä-perheeseen 28.10.1926. Sauli on sitkeä tervaskanto, hiljainen raataja, himokas kortinpelaaja, etenkin korttipeli 500 on hänen suosikkinsa.

Hän on luontorakas, innokas metsästäjä, kalastaja ja musiikinystävä. Hanurin soittaminen, Vikapartio, ja Savinapojat ovat lähellä hänen sydäntään. Sauli on neljän lapsen isänä hyvin nuor-

rekas, aikaansa seuraava ja iloinen. "Ostihan hän tietokoneenkin kaikilla mausteilla, skyben kera ennen meitä" kertoi yksi Saulin lapsista.

Kylän rouville Sauli on tunnettu anomusten laatija, näin Saulia voisi nimittää rouvien asiamieheksi. Sauli on ollut monessa mukana ja ansainnut useita meriittejä eri tahoilta. Hän on mm. maanviljelijä, toiminut va-

kuutusmyyjänä, ollut mukana osuuspankin hallintoasioissa, verolautakunnassa, perustanut vesiosuuskunnan Hautajärvelle, tehnyt metsäautoteitä, hoitaa siikojen kasvatuslampeja jne.

Kaikkien edellisten lisäksi hän on kirjoittanut kirjan Hautajärven kylähistoria ja sisäpiiritietona Sauli on pitänyt päiväkirjaa jo 50 vuotta, johon hän on merkan-

päivän lämpötilan, tuulen voimakkuuden ja maailman tapahtumat sekä politiikan polttavat aiheet että kylän kuumimmat juorut. Joten tätä elämäkertaa jäämme odottamaan innolla julkaitavaksi!

Teksti: Suvi Seppälä
Kuva: Liisa Brandenstein

Salla-valssin synty

Näin Sauli Viitala kertoi kulttuuritoimelle Sallan Valssin synnystä omin sanoin:

Aihe lauluntekoon liittyy v. 39-40 talvisodan aikaisiin tapahtumiin. Menetettiin silloin puolet Sallaa, ja Sallatunturi kokonaan. Siitä laulun Motto; "niin lähellä, kaukana aivan". Säsäyksen laulun tekoon, tai tuloon, antoi Sallan kulttuurilautakunta, kun se viisikymmentä vuotta tapah-

tuman jälkeen, järjesti kilpailun "salla-aiheisen", runon tai laulun tekoon. Otin osaa tähän kilpailuun. Runoni/laulun palkittiin Sallan kulttuuritapahtumana, Salla-päivän juhlassa, v. 1991.

Kuriositeettina mainittakoon, että Salla-valssi nousi ruotsinsuomalaisten tanssiaisissa suursuosikiksi. Harmonikkaorkesterissa olivat kaikki suomen kielen taitoisia, ja

useat heistä sallalaisia.

Orkesteria johti Ari Haatainen, joka kulki viitenä kesänä opettamassa hanurin soittoa Sallassa. Laulun on nauhoittanut Ruotsissa Ari Haataisen Harmonikkaorkesteri, jossa laulusolistina kuusamolaisittyt Elli Junntila. Orkesterissa soitti ainakin kolme sallalaista hanuristia. Yksi heistä, Kalevi Kellokumpu, kertoi että Salla-valssia pyydetään monta ker-

taa illan tanssiaisissa.

Arvelimme, että ikävissään haluavat palata muistoissaan kotiin. Hyvä valssikin, mutta kyllä heille sitä soitettiinkin. Kulttuurimatkoilla tämä laulu tunnettiin Venäjällä paremmin kuin Sallassa. Kulttuuri-vierailumatkoilla venäläiset lauloivat sallalaisille Salla-valssia, jota suomalaiset kulttuurin viejät eivät osanneet kaan.

Salla-valssi

sau. Sauli Viitala

lähellä, kaukana aivan,
 tuo Sallanmaa on.
 Uudeltaan sinne jätin,
 nyt lähten tännehan.
 Seitä laulelle kukaan ei,
 ja heillä meidän tunnet.
 Pöytä viedä sestä syys-aiheita,
 me siellä lähten me.
 Siis jätin, tuo meidän näin,
 kuu laulun laulun.
 Tule Sallan vaa, me ootetaan,
 jäs rasti me tulettaa.
 Tiemi ja Nantika avalla,
 tuo laulun ootetaan.
 Eivät meidän me.
 me siellä odottaa.
 Keskityttiin suringin laulun,
 me siellä tietettiin me.
 Näkyvät nyt Poropuiston,
 ei seha arhoon si.
 Siis jätin...
 Rannat meidän kuu,
 ja laule. Ilmeinen me.
 Saksit laule meidän vinkun,
 se aikoi tervetullaan me.
 Karkonit Oulungin meidän,
 me kätynyt siellä vain oot.
 Meidän karkonit meidän,
 oot meidän me.
 Siis jätin...

Salla-valssi

Sauri Sauli Viitala

lähellä, kaukana aivan,
 tuo Sallanmaa on.
 Uudeltaan sinne jätin,
 nyt lähten tännehan.
 Seitä laulelle kukaan ei,
 ja heillä meidän tunnet.
 Pöytä viedä sestä syys-aiheita,
 me siellä lähten me.
 Siis jätin, tuo meidän näin,
 kuu laulun laulun.
 Tule Sallan vaa, me ootetaan,
 jäs rasti me tulettaa.
 Tiemi ja Nantika avalla,
 tuo laulun ootetaan.
 Eivät meidän me.
 me siellä odottaa.
 Keskityttiin suringin laulun,
 me siellä tietettiin me.
 Näkyvät nyt Poropuiston,
 ei seha arhoon si.
 Siis jätin...
 Rannat meidän kuu,
 ja laule. Ilmeinen me.
 Saksit laule meidän vinkun,
 se aikoi tervetullaan me.
 Karkonit Oulungin meidän,
 me kätynyt siellä vain oot.
 Meidän karkonit meidän,
 oot meidän me.
 Siis jätin...

Sallan tiedotuslehti 2-2007

Toimitus:
Sallan kunta

Päätoimittaja:
Marja Myllykangas
040-848 8519
marja.myllykangas@salla.fi

Työryhmä:
Liisa Brandenstein
Suvi Seppälä
Maria Ämmälä
Tarja Mattila
Paula Aspholm
Kauko Kellokumpu
Kari Korpela
Nina Sipola
Leena Hautajärvi
Jukka Tervo
Marjatta Poikajärvi

Ilmoitusmyynti:
Maria Ämmälä
Suvi Seppälä

Lehti ilmestyy
kuusi kertaa vuodessa:
kesä-, elo-, syys-, joului-,
helmi- ja huhtikuussa.

Lehteä jaetaan
kauppaliikkeisiin,
huoltoasemille,
palveluyrityksiin,
matkailuyrityksiin ja
kyläyhdistyksille.

Painos:
2 500 kpl

Taitto:
IISALMEN ECO-PRINT OY
aineistot@ecoprint.info

Sallan tiedotuslehti

Toimitus:
Matkalle Sallaan
Markkinointiyhdistys

Päätoimittaja:
Tarja Mattila
Ohjelmapalvelukeskus Jotos
016-837771
040-5813192
sallan.poropuisto@jotos.inet.fi
tarjasalli.mattila@pp.inet.fi

Työryhmä:
Tarja Mattila
Paula Aspholm
Kauko Kellokumpu
Kari Korpela
Nina Sipola
Marjatta Poikajärvi

Ilmoitusmyynti:
Matkalla Sallaan
markkinointiyhdistys
Paula Aspholm
0400159022
paula.aspholm@salla.fi

Lehti ilmestyy
kolme kertaa vuodessa:
tammikuussa, kesäkuussa
ja marraskuussa.

Jakelu:
Erä-Messut Riihimäki tai Oulu,
Ski-Exspo messut Helsinki ja
Matka-messut Helsinki.

Lehteä jaetaan
kauppaliikkeisiin,
huoltoasemille,
palveluyrityksiin ja
matkailuyrityksiin
Itä-Lapin alueella.

Painos:
7 000 kpl

Taitto:
IISALMEN ECO-PRINT OY
aineistot@ecoprint.info